jaargang 100

nummer 1 - 2019

Muziekwereld

ZZP artiestenregeling beroepskosten

winstaangifte btw inkomstenbelasting

BELASTING

ondernemersaftrek werkkostenregeling

NTB
vakbond voor musici

100

Links bovenaan op de voorpagina van dit blad leest u een magisch getal. Voor u ligt het eerste exemplaar van de 100ste jaargang van *Muziekwereld*, het blad dat oorspronkelijk het *Nederlandsch Toonkunstenaarschblad* heette. Zoals ook de dit jaar 100-jarige Ntb ooit in oude spelling, met dubbele sch (als *Nederlandsche Toonkunstenaarschbon*d), door het leven ging.

In de loop van het jaar zullen wij uiteraard uitgebreider aandacht besteden aan het 100-jarig jubileum, dan enkel dit redactioneel en het laten verspringen van de teller op de voorpagina.

Veel veranderde in 100 jaar, maar verrassend veel bleef hetzelfde. Ook waren er golfbewegingen. Zo was de Ntb ooit aangesloten bij het NVV (Nederlands Verbond van Vakverenigingen), de voorloper van de huidige FNV. Maurice Ferares, jarenlang secretaris van de Ntb, beschreef ooit hoe de Ntb uit het verbond van vakbonden werd gezet. De Ntb steunde een staking van de omroeporkesten, hetgeen in die tijd tevens een staking tegen de linkse VARA inhield, iets dat niet geoorloofd was binnen vakbonden in dezelfde zuil. Nestbevuiling was niet toegestaan in (ook) de linkse kringen. Ook, of misschien zeker, als er aanleiding tot kritiek was. Zoals helaas nog altijd grote aanleiding tot kritiek op de omroepen bestaat.

Andere tijden. Inmiddels sloot de Ntb zich middels de fusie met Kunstenbond opnieuw aan bij de FNV-familie, al behouden zowel Kunstenbond als de vakgroep Muziek/Ntb hun onafhankelijkheid, op een wijze die binnen de NVV wellicht niet mogelijk was.

Zoals het gedrag van de omroepen als opdrachtgever en werkgever nog altijd, minimaal periodiek, aan de kaak moet worden gesteld en goed opdrachtgeverschap, ook bij hen, bevochten, zo bleef dat helaas het geval in de hele kunstensector, ook bij instellingen die met gemeenschapsgeld gefinancierd worden. En zelfs nu wij een minister van Cultuur hebben die de arbeidsmarktpositie van kunstenaars een warm hart zegt toe te dragen, blijft dat vaak pijnlijk zichtbaar.

Wat ook niet veranderde – en nooit veranderen zal – is het gegeven van de belastingen. Een van de twee spreekwoordelijke zekerheden in het leven. Maar zoals op alle gebieden veranderen ieder jaar, soms subtiel, soms fundamenteel, de regels. Wat ook hetzelfde blijft is daarom onze Belastingspecial aan het begin van het jaar. Leuker kunnen ook wij het niet voor u maken, maar hopelijk wel begrijpelijker dan zonder onze special. Aangevuld met de diverse mogelijkheden voor leden zich te laten begeleiden, middels de belastingservice van de Kunstenbond (zie pagina 5), middels EZ Boekhouding (zie pagina 34) of bij andere bureau's, zoals het op artiesten gespecialiseerde Bouwman & Veldhuijzen, die wij hier graag, ook opnieuw en zoals vele jaren, danken voor hun bijdrage aan dit magazine.

De lente begint inmiddels door te breken.

Op naar de volgende 100 jaar!

Erwin Angad-Gaur
senior adviseur Kunstenbond/Ntb en directeur VCTN

Inhoud

kort nieuws
4 Wat speelt er?

interview met Alexander Beets
6 Onvermoeibare pleitbezorger van de jazz

auteursrechten
14 Akkoord tussen auteurs en muziekuitgevers

Vers geperst
18 cd-recensies
18 Casey's Column

VCTN-nieuws
22 Buma/Stemra zet drie stappen terug

Column Stan Rijven
23 Ode aan Jacques Senf

juridisch
24 Overzicht spraakmakende rechtszaken in 2018

arbeidsmarkt
28 Werkconferentie arbeidsmarktagenda

29 De favoriete compositie van…

EHBO
30 Waar moet ik op letten in een nieuwe deal als het gaat om het territorium?

DDJF
31 Gewijzigde belastingmoraal
32 Tarieven en salarissen 2019
34 EZ Boekhouding

Column Bart Wirtz
37 Een lange adem

Onder de leden
38 Erik Verwey

Ntb-verzekeringen
41 Verzekeringen op maat

klassiek
42 Cao's orkesten en remplaçanten

45-59 Belastingspecial
- De artiestenregeling
- Inkomstenbelasting 2018
- Beroepskosten in dienstbetrekking
- De werkkostenregeling
- Btw en de muziekpraktijk
- Zelfstandigen- en startersaftrek: (Hoe) houd ik mijn uren bij?

Alvorens

In deze *Muziekwereld* ontbreekt de gebruikelijke Alvorens-lijst. Wij zijn bezig deze rubriek, in de nieuwe samenwerking tussen de Ntb en Kunstenbond, hernieuwd op te zetten. In de loop van 2019 zullen wij hierover nader berichten.

colofon

***Muziekwereld* is het blad van de Vakgroep Muziek Kunstenbond/Ntb vakbond voor musici**

Oostenburgervoorstraat 152
1018 MR Amsterdam
T: 020-2108050
E: info@kunstenbond.nl
I: www.ntb.nl

vakbond voor musici

De Ntb is op werkdagen telefonisch bereikbaar tussen 12:00 en 17:00 uur. U kunt uw vragen en andere zaken ook per fax of email aan ons voorleggen.

omslag: Robert Swart

Redactie:
Erwin Angad-Gaur (hoofdredacteur), Jeroen Akkermans (eindredacteur), Anita Verheggen

Met medewerking van:
Hans Dobbenberg, Stan Rijven, Bjorn Schipper, Cees Schrama, rakenDra Smit, Jimmy Tigges, Bart Wirtz, Eloy Veldhuijzen, Peter Boertje, Rogier Wennink, Ruud Hoevenaar, Jaap van Eggelen, Sylvain Bouwman, Mark Gerrits en Patrick Onderweegs

Illustraties
Robert Swart
Fotografie:
Minke Faber
Basisvormgeving / Lay-out:
Robert Swart

Drukwerk
Senefelder Misset, Doetinchem

Ntb/vakgroep Muziek Kunstenbond

Bestuur
Alexander Beets (voorzitter),
Will Maas (secretaris/penningmeester),
Guus Bleijerveld,
Daan van der Bruggen,
Ad Hoendervangers,
Patrick Onderweegs,
Simone Vierstra

Bureau
Administratie en helpdesk
Caroline Beukenkamp carolinebeukenkamp@kunstenbond.nl
Secretariaat info@kunstenbond.nl

Financiële administratie
Espen Strandhagen espenstrandhagen@kunstenbond.nl
Juridische zaken/contracten
juridischadvies@kunstenbond.nl

EHBO-project (over muziekproducties)
rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl

Werkgebieden
Lichte muziek en artiesten:
Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl
pop
rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl
Orkesten & Muziekdramatische kunst:
Mark Gerrits markgerrits@kunstenbond.nl
Kamermuziek:
Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl
Auteurs- en Naburig Recht:
Erwin Angad-Gaur erwinangadgaur@kunstenbond.nl
Muziekonderwijs:
Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

Wat speelt er?

Uitgangspunten voor redelijke licentiecontracten en standaard-sessie-overeenkomst

In januari presenteerden Ntb/Kunstenbond en NVPI (de branchevereniging voor platenmaatschappijen) op Noorderslag gezamenlijke uitgangspunten voor redelijke licentievoorwaarden. Daarnaast presenteerden zij een standaard-sessieovereenkomst. Een vervolg op de uitgangspunten voor redelijke artiestenovereenkomsten die zij vorig jaar op Noorderslag presenteerden.

Erwin Angad-Gaur (senior adviseur Kunstenbond/Ntb): 'Het is opnieuw een stapje voorwaarts. Belangrijk is ook dat deze afspraken richtinggevend zullen zijn binnen subsidievoorwaarden van het nieuwe Investeringsfonds Pop. Dat geeft de afspraken tanden. Van belang is de sector te ontdoen van wurgcontracten. Door een raamwerk te bouwen van do's en don'ts kunnen we de excessen in de contractpraktijk tegengaan.'

'Zo hebben we opnieuw bevestigd dat collectieve rechten, zoals de Sena-vergoedingen van de artiest, niet mogen worden overgedragen en dat over de collectieve vergoedingen van de producent in het geval van een licentiedeal heldere afspraken gemaakt moeten worden. Afhankelijk van de totale deal en de investeringen die ook de maatschappij doet, kan afgesproken worden dat ze in die inkomsten (maar alleen in de producentenvergoeding) meedelen. Maar let op: in principe is de artiest in een dergelijk geval de enige eigenaar van ook deze rechten, dus er moet wel echt iets tegenoverstaan als men wil meedelen.'

'Daarnaast vonden we dat het tijd werd zowel producenten als artiesten erop te wijzen dat zij ook op schrift sessiewerk moeten regelen. Dat is voor de mogelijkheid een opname te kunnen exploiteren eigenlijk noodzakelijk, terwijl heel vaak nagelaten wordt dat goed te regelen. Daar helpen wij nu dus bij.'

De uitgangspunten voor redelijke contracten en het standaard-sessie-contract zijn te downloaden op de Ntb-website (www.ntb.nl).

upstream

Investeringsfonds Upstream gelanceerd tijdens Noorderslag

Eindelijk is het zover: Upstream Grant is vanaf januari toegankelijk voor popmusici. Het investeringsfonds is bestemd voor popmuzikanten die willen investeren in de volgende stap in hun carrière en ondersteunt innovatieve samenwerkingen tussen popartiesten en beeldmakers. Het fonds geldt als een doorbraak in de popmuziek. Jarenlange lobby van de Ntb/Kunstenbond werpt zo zijn vruchten af. Upstream is gericht op de carrièreontwikkeling van popartiesten en ondersteunt vernieuwende artistieke formats en samenwerkingen binnen de Nederlandse popmuziek. Het fonds is bedoeld voor artiesten die al enige tijd bezig zijn en een stevige basis hebben. Een bijdrage uit Upstream: Music kan worden gebruikt om een sprong te maken naar meer publiek en ook meer inkomsten. Upstream: Music x Design is bestemd voor innovatieve kruisbestuivingen tussen popmuziek, design en technologie. Upstream is een samenwerking tussen Sena, Fonds Podiumkunsten en Stimuleringsfonds Creatieve industrie.

Meer informatie: http://upstreamgrants.nl/

music×design

Gebruik van de normjaartaak binnen het HBO-kunstvakonderwijs

Bij de vakgroep Muziek van de Kunstenbond/Ntb komen regelmatig klachten binnen van leden die lesgeven in het HBO-kunstvakonderwijs over de toepassing van de normjaartaak op hun werkzaamheden. Het betreft hier veelal leden die al langere tijd een aanstelling hebben. Enkele issues die voorkomen zijn:

- Door de beperking van het aantal lesweken moeten docenten met een parttime aanstelling 20 tot 25 % meer lesgeven om aan hun aanstelling te komen.
- Een gevolg van deze werkvermeerdering in die lesweken is dat ze geen andere werkzaamheden kunnen uitvoeren of aannemen om hun parttime baan aan te vullen tot een volledige fte bij een andere werkgever.
- In de normjaartaak zijn veel relevante maar tijdrovende activiteiten niet opgenomen.
- De normjaartaak wordt toegepast op uurbasis waardoor mensen op losse uren afgerekend worden en 'wachturen' of 'overbruggingsuren' niet worden meegenomen in de berekening.
- Het management en ondersteunend personeel worden afgerekend op aanwezigheid en de kunstvakdocent op output en aantoonbare en herleidbare activiteiten per uur. Dit brengt rechtsongelijkheid met zich mee.
- De examenweken worden niet meer als normale lesweken gezien en per examen(tijd) in de jaartaak opgenomen.
- De normjaartaak wordt gebruikt om leegstand te creëren bij kunstvak-docenten om deze vervolgens te dwingen met een kleinere aanstelling akkoord te gaan.

De vakgroep Muziek wil onderzoeken of er onder haar leden meer problemen zijn met de toepassing van de normjaartaak. Heb u ervaringen die u wilt delen met ons dan vernemen wij dat graag. U kunt dit doen door een mail te sturen naar info@ntb.nl Vanzelfsprekend word vertrouwelijk omgegaan met uw verhaal. Aan de hand van uw ervaringen overweegt de vakgroep Muziek/Ntb nadere stappen.

Belastingservice

Misschien is hij al op de mat gevallen: de blauwe envelop waarin je wordt gemaand je belastingaangifte in orde te maken. Voor veel mensen, zeker voor zzp'ers, is dit een hele klus. Leden van de Kunstenbond/Ntb kunnen gebruikmaken van de Belastingservice. Vanaf maart t/m juni zijn op ons kantoor in Amsterdam een aantal belastingconsulenten beschikbaar die leden voordelig helpen met hun inkomstenbelasting.

Kijk op de website van de Kunstenbond/Ntb voor meer informatie, of neem contact op met het secretariaat. De contactgegevens vind je in het colofon van deze *Muziekwereld*.

Ook werknemers kunnen hulp krijgen met hun belastingaangifte. Kunstenbondleden mogen gebruik maken van de FNV belastingservice voor werknemers. Via de FNV kunnen leden van Kunstenbond /Ntb een afspraak maken.

Ronnie Flex foto: Jorn Baars

Ronnie Flex winnaar Popprijs 2018

Ronnie Flex heeft de Popprijs 2018 gewonnen. De artiest nam de meest prestigieuze prijs voor Nederlandse popmuziek – een geldbedrag van 10.000 euro en een beeld van Theo Mackaay – op zaterdag 19 januari 2019 tijdens Noorderslag in ontvangst. De prijsuitreiking, een initiatief van BVPOP/Ntb/Kunstenbond, was live te horen op NPO 3FM en te zien bij de NOS op NPO 3. Ronnie Flex was lid van hiphop-collectief New Wave, dat in 2015 ook de Popprijs won. In een jaar waarin hiphop de hitparades en het uitgaansleven wist te domineren was er volgens de jury één artiest die er in veel opzichten bovenuit stak. De jury roemt daarbij zijn keuze niet voor de gemakkelijke weg te gaan. Zo koos hij heel nadrukkelijk voor een volledige liveshow compleet met band. Met Ronnie Flex heeft de Nederlandse hiphop volgens de jury 'de beste missionaris die het zich kan voorstellen'.

Akkoord in Europa over nieuwe online wetgeving

Het is goed en lang bevochten nieuws voor rechthebbenden: de grote internetplatforms kunnen zich in de toekomst niet meer verschuilen achter de 'safe harbour'. Dat is in ieder geval het doel van de nieuwe auteursrechtregels die vanuit Europa worden voorbereid.

Er is de afgelopen tijd veel te doen geweest over 'artikel 13', dat platforms als Facebook en YouTube verantwoordelijk moet maken voor de muziek, foto's en video's op hun platforms.

Dat moet uiteraard tot eerlijke vergoedingen en niet tot een woud van blokkades leiden, zoals veel gedreigd is. Zoals ook offline moet het Auteursrechtelijke verbodsrecht online enkel een 'stok achter de deur' zijn, maar is het noodzakelijk om een vergoeding af te dwingen. Van belang is daarbij dat, in tegenstelling tot de huidige verdeling bij streamingdiensten, de makers een eerlijk deel van die inkomsten zullen ontvangen. Op dat punt blijft Europa in regulering telkens weer achter. Een onderwerp waarop wij ons ook de komende jaren moeten blijven concentreren.

Interview met Alexander Beets

Onvermoeibare pleitbezorger van de jazz

tekst: Jimmy Tigges fotografie: Minke Faber

Naast zijn musiceren zet saxofonist Alexander Beets zich op alle denkbare fronten in voor het welzijn van muzikanten en promotie van de jazz. Dat doet hij als festivalorganisator, docent, hoofd kennisonderwijs en business department aan de Fontys Rockacademie, directeur van een eigen management en platenlabel en bekleder van diverse bestuurs- en andere functies.

'Simpel gezegd ben ik een ondernemend jazzmuzikant,' vat Alexander Beets die enorme mengeling van beroepspraktijk samen, 'de rest is uit nood geboren. In 1985 begon ik met mijn broers Marius en Peter als de Beets Brothers op te treden. Iemand hield ons een contract voor. Daar zaten een paar witte gaten in. "Teken maar", zei de man. Ik zei: "Wij gaan toch geen contract tekenen met witte gaten erin?" Waarop hij antwoordde: "Vertrouwt u mij niet?" Nee dus. Toen zijn we alles maar zelf gaan doen: de promotie, het opnemen van ons eerste album, et cetera. Met die permanente eigenwijsheid en leergierigheid ben ik later een management gestart en een eigen platenmaatschappij. Om andere mensen te helpen in hun carrière en in het wijzer worden.'

Als 29-jarige jongeling begon Alexander Beets (1968) als vrijwilliger bij het festival Amersfoort Jazz, waarvan hij nu al jaren organisator en directeur is. 'Ik heb in Enschede een heao-opleiding Strategisch Management gedaan, daarna op de KUB in Tilburg mijn doctoraal Beleids- en Organisatiewetenschappen behaald. Daarvoor zat ik even op het conservatorium in Enschede, tot ik ruzie kreeg met de saxofoondocent. Ik had met grote moeite een speciaal Otto Link-mondstuk, dat al mijn favoriete Texaanse bluessaxofonisten gebruikten, gevonden. "Die gooien wij hier uit het raam," zei hij. Ik ben meteen opgestapt. Ik speelde toen al minstens honderd keer per jaar, vooral met de Beets Brothers. Die zaten in een stroomversnelling.

We waren een dankbaar onderwerp voor de media: drie broertjes uit de Achterhoek, zonen van een gynaecoloog. Ma belde de zaaleigenaren, pa deed de boekhouding. Na tweeduizend concerten begon Peter zijn solocarrière en stopten de Beets Brothers. Nu toeren we als de Beets Brothers Electric Band, om ons 35-jarig bestaan te vieren. We spelen oude funknummers. Daar stonden de boekers en de kroegen waar we speelden in de Achterhoek vroeger op, anders zouden de mensen ons repertoire niet begrijpen.'

Je bent steeds actiever geworden buiten het podium.
'Naarmate je ouder wordt, wordt het duidelijker wat je levensmotto is. Als je mij vraagt waar ik echt gelukkig van word, is dat muziek van Cannonball Adderley en niet van een vip-plaats op Sensation. Ik heb besloten al mijn energie in de jazz te stoppen. Dat is het minst cash-genererend, maar geeft wel de meeste geestelijke bevrediging.

Mensen denken dat ik het leuk vind om het jazzfestival in Amersfoort te organiseren, maar dat is helemaal niet leuk. Het is vier dagen genieten tijdens het festival en tweehonderd dagen ploeteren om het voor elkaar te krijgen. Als je voor een gezond jazzbeleid bent, moet je daar zelf wat aan doen. Ik heb het talent om mensen met elkaar te verbinden, om sponsors en bands te regelen. Daarom doe ik dat. Als ik eenmaal op het festival rondloop ben ik bekaf, maar geniet ik er wel van dat er een Australische drummer staat te spelen of een Thaise saxofonist die ik ken. Het geeft voldoening om te zien dat ze het naar hun zin hebben in zo'n jazzwalhalla. Zelf optreden blijf ik het leukste vinden, maar daar verdien je geen modaal inkomen mee.'

Voel je je een missionaris?
'Ik sta bekend als de Dutch Jazz

Over heel de wereld vind je levendige jazz-ecosystemen

Ambassador, ben een enorm pleitbezorger van de jazz. Het moet geen museummuziek worden. We hebben in Nederland een waanzinnige jazzcultuur, van internationaal hoog niveau. Dan zeggen de subsidiegevers: nee, daar doen we niets mee. De theaters, het Bimhuis, Paradox in Tilburg: ze staan allemaal onder druk, onder meer om commerciëlere keuzes te maken en meer eigen inkomsten te genereren. In een dergelijk cultureel klimaat delven jazz- en wereldmuziek al snel het onderspit en dat is doodzonde.

Mijn energie is ongelimiteerd, zolang het leuke dingen zijn. In mijn visie moeten we de Nederlandse jazz op alle niveaus verbinden met het internationale jazznetwerk. Over heel de wereld vind je levendige jazz-ecosystemen. Ik pionier veel in het buitenland en heb samen met Sena en Buma Cultuur jazzexpedities georganiseerd naar India, Thailand, Spanje en Zuid-Afrika. Daar presenteren we Nederlandse jazzmusici op grote festivals en verbinden we ze aan het lokale jazznetwerk. Deze acties hebben ruim veertig tournees van Nederlandse bands of artiesten opgeleverd. Ik vind het heerlijk om te pionieren en een buitenlands netwerk te ontwikkelen. Mijn sax gaat altijd mee. In de sloppenwijken van Johannesburg wil je niet dood gevonden worden, maar daar staat wel iemand op straat geweldig te spelen. Dan pak ik mijn sax uit en gaan we samen verder. Dat is de mooiste manier van muziek maken. Als zo'n Zuid-Afrikaanse muzikant dan in Amersfoort komt optreden, heeft die de dag van zijn leven.'

'Ik ben het hele jaar door met Amersfoort Jazz bezig. Vergunningen aanvragen, pr-communicatie, facturen

afhandelen, verantwoordingen schrijven, de Rabobank enthousiast houden. Gelukkig hebben we, op de valreep, subsidie voor de komende vier jaar gekregen van het Fonds Podiumkunsten. Die moeten we vasthouden door interessant te programmeren. Ik wil een soort 'Burning Man' zijn voor jazzmuzikanten over de hele wereld. Dat ze overal zeggen: "Dáár wil ik spelen." Het moet een unieke plek in de jazzwereld zijn. Toevallig is het in Amersfoort, met een schitterende binnenstad. We hebben achttien podia en hebben net de veertigste editie gehad. Ik voel mij schatplichtig en wil daarom het festival in de lucht houden.'

Ik wil een soort 'Burning Man' zijn voor jazzmuzikanten

CV Alexander Beets
Geboren 1 augustus 1968, Den Haag

1985: Oprichting Beets Brothers met Marius (contrabas) en Peter Beets (piano)
1990: Eerste cd Beets Brothers
1993: Diploma Strategisch Management, HEAO CE, Hogeschool Enschede
1996: Doctoraal Beleids- en Organisatiewetenschappen, KUB, Tilburg
1995 - heden: Directeur/eigenaar Maxanter Muziek Groep BV
1997 - heden: Betrokken bij festival Amersfoort Jazz, van vrijwilliger tot producent en festivaldirecteur
2000 – heden: Hogeschool Docent Ondernemerschap en Hoofd Business Department aan de Fontys Rockacademie te Tilburg
2003 - heden: Directeur/eigenaar Instituut voor Muziekmanagement Educatie & Research
2008 - 2013: Ontwikkelaar en coördinator van het MusicXport educatieprogramma i.o.v. Muziek Centrum Nederland (MCN) en Buma Cultuur. Vanaf 2015 Ontwikkelaar en producent Samui Latin & Jazz Week in Thailand en ontwikkelaar jazzexpedities naar Thailand, India, Spanje en Zuid-Afrika, i.s.m. Sena en Buma Cultuur

Overige relevante activiteiten en ex-activiteiten

- Bestuursvoorzitter Nederlandse toonkunstenaarsbond (sinds 2016)
- Voorzitter vakgroep muziek bij Kunstenbond / Ntb (sinds 2018 , 3500 musici)
- Bestuurslid Stichting Open House (EZ-ID&T) topsectoren beleid en innovatie
- Lid van de Nederlandse popcoalitie als vertegenwoordiger van de Nederlandse dancesector
- Voorzitter van de Nederlandse Jazz, World en Contemporary-coalitie
- Bestuurslid Stichting JazzNL
- Bestuurslid Stichting Promotie Popcultuur samen met Jerney Kaagman en Bert Ruiter
- Commissielid Sena CD productiefonds
- Lid Raad van Rechthebbenden Stichting NORMA
- Spreker en gespreksleider tijdens Noorderslag (sinds 2002)
- Professioneel saxofonist met meer dan 80 concerten per jaar
- Speelde samen met anderen in Beets Brothers, Alexander Beets Quartet, Peter Beets Trio, Warren Byrd, Hans Dulfer, Houston Person, het Piet Noordijk Quintet, de Saskia Laroo Band. Toert momenteel met Round Midnight Orchestra.

www.alexanderbeets.nl

***Naast alle genoemde (en niet genoemde) activiteiten, treed je ook nog minstens tachtig keer per jaar op. Hoe houd je al die schijven in de lucht*?**
'Al met al is het best druk, ja. Maar als ik van de Rockacademie in Tilburg wegrijd, kom ik om acht uur zielsgelukkig thuis in Leusden. Ik heb een hobby die ik leuk vind. Zolang je er zo naar kijkt, is het geen werk. Mijn vrouw en kinderen weten dat ik veel weg ben. Als ik op een festival in Thailand zomaar sta te spelen voor zevenduizend man, dan voel ik mij bevoorrecht dat ik het mee mag maken. Weet je wát werk is?: verantwoordingen schrijven, facturen betalen, et cetera. Als je dingen doet die je leuk vindt, lukt het wel. Ik sta om zes uur op, ook als ik 's nachts om één uur thuiskom van een optreden. Voor ouderwets in de kroeg hangen heb ik geen tijd.

Alles wat met mijn passie voor jazzmuziek te maken heeft vind ik leuk. Ook de zakelijke kanten. Bij de Ntb gaf ik een cursus 'Carrière in eigen beheer'. Er zaten twintig mensen in de zaal. Ik probeer ze allemaal op weg te helpen. Als ik dan 's avonds om half elf naar huis rijd, heb ik energie gekregen van de glinstering die al die musici in hun ogen kregen.

Ik ben nu negentien jaar verbonden aan de Fontys Rockacademie, als hoofd kennisonderwijs en hoofd van het business department. Daar adviseer ik studenten in het vormgeven van hun carrière. Ik houd ze een realistische spiegel voor, voor hun artistieke, maar vaak dromerige ambities. Ik help ze hun dromen te realiseren met een gezonde dosis realisme. Dat geeft energie.

Ik ben 50 jaar, sta al 35 jaar op een podium. De studenten op de Rockaca-

Zorgeloos het festivalseizoen in? Laat je verlonen!

Verzekerd voor WW en Ziektewet
Voor iedereen in de culturele sector
Korting voor NTB/Kunstenbond-leden

Artiestenverloningen

Achterstraat 11 · 4101 BB Culemborg · 0345-524404 · info@artiestenverloningen.nl

demie moeten nog vijftig jaar hun geld verdienen, dan moet je wel wat meer kunnen dan alleen een instrument kunnen bespelen. We hebben een cultureel rijk speelklimaat, maar juist de muzikant verdient het minst van allemaal. Van onze afgestudeerden is 85 procent binnen zes maanden financieel onafhankelijk. Dat is knetterveel. Iedereen gaat hier met een helder verwoord carrièreplan de deur uit. Dat is ons 'eigenaarschap': verder kijken dan wat je hier doet.

Daarnaast zit ik namens de Ntb/Kunstenbond in de Raad van Rechthebbenden van Stichting NORMA. We zijn bezig een nieuw fonds op te richten, als steun in de rug van artiesten. Dat is toch leuk? Als ik daar klaar ben, rijd ik plankgas door naar Tilburg.'

De Ntb bestaat honderd jaar. Wat is de meerwaarde van die organisatie, ook na de recente fusie met de Kunstenbond?

'Ik ben altijd lid geweest van de Ntb. Handig voor het laten checken van contracten en voor juridische bijstand. Primair was het een vakbond voor muzikanten en componisten. Ik werd gevraagd als bestuurslid, later werd ik bestuursvoorzitter, van zowel de Ntb als onze muziekauteursvereniging, de VCTN. Dan moet je ineens een visie hebben, nadenken over wat we eigenlijk willen. Naar mijn idee kun je de Ntb en de VCTN aanvliegen over drie routes: als belangenbehartigers, als service-organisaties en als kenniscentra.

Voor je contributie krijg je een stukje belangenbehartiging. Een muzikant heeft behoefte aan een goede instrumentenverzekering en misschien ook een goede arbeidsverzekering. We willen dus ook een service-organisatie zijn. Als de btw omhoog gaat of de VAR wordt afgeschaft, dan wil je een

nummer kunnen bellen voor informatie: de Ntb als kenniscentrum.

De Ntb en de Kunstenbond waren twee zelfstandige vakbonden die alles op hun eigen manier deden. Aan het fusietraject hebben we anderhalf jaar gewerkt, omdat we steeds voor ogen hielden dat samenwerking de belangen van onze leden zou dienen. De fusiebesprekingen zijn niet gestart vanwege kostenbesparing. Het resultaat is een mooie, maar papieren fusie. Hoe die in elkaar te vlechten?

De arbeidsmarktagenda is voor een muzikant anders dan voor een beeldhouwer of acteur. Dat is de growing pain voordat je samen één organisatie bent. Bij de Kunstenbond waren Klassiek en BV Pop twee kleine vakgroepen. Na de fusie zijn we, dankzij de vele muzikanten onder de Ntb-leden, als 'vakgroep Muziek/Ntb' met 42 procent de grootste vakgroep geworden. Wij nemen daarbij 99 jaar Ntb-historie mee.

Mensen die twintig jaar geleden van het conservatorium kwamen, hadden niks geleerd over marketing, boekhouden, branding, contracten. Als bestuursvoorzitter van de vakgroep Muziek/Ntb en de VCTN is mijn taak: hoe zorgen we dat dat verbetert en we ook deze leden zicht op een mooie toekomst kunnen bieden? In het gure culturele bezuinigingsklimaat wordt alles opgehangen aan economisch gewin. Als het om subsidies aan kunstinstellingen en zalen gaat, kan ik vanuit mijn functie tegen de wethouder zeggen: "Jullie betalen aan stenen en aan organisaties. De enige die niet goed betaald wordt is de muzikant." Laat mij maar beleidsmakers vertellen hoe de marktwerking in de cultuur beter kan. Een kunstenaar heeft een intrinsieke motivatie om zijn kunstenaarschap uit te oefenen, maar hij moet er wel van kunnen leven. Een mooi voorbeeld is dat we als vakbond samen met de NVPI bezig zijn 'nette contracten' voor zowel musici en componisten als de industrie op te stellen die gebruikt kunnen worden als ze gaan samenwerken. Een heel andere manier van kijken waarin je vanuit een gezamenlijke visie aan de toekomst gaat bouwen. Daar is de nieuwe Kunstenbond/Ntb een prachtig instituut voor. In die zin zou ik graag bijdragen aan een gezamenlijke visie en dialoog over de plaats en toekomst van cultuur in onze huidige samenleving, want daar schort het vaak nogal aan. Dan blijf je hangen in kortetermijn-paniekvoetbal, losse eilanden, eigenbelang en anderen de 'schuld' geven van de ontstane situatie.'

En intussen blijf je maar optreden...

'Ik zal altijd blijven spelen, onder het motto van mijn broer Peter: speel elk concert alsof het je laatste is. Geen ruimte voor middelmatigheid. Als je alleen voor middelmatigheid gaat kan je beter een ander vak kiezen.' ||

Gezamenlijk advies aan minister

Akkoord tussen auteurs en muziekuitgevers

Tijdens de paneldiscussie over 'collectief onderhandelen – de stand van zaken' op Noorderslag maakten auteurs en uitgevers bekend in december een gezamenlijk advies aan de minister van Cultuur te hebben gezonden. Het advies behelst vaststelling van een minimale redelijke vergoeding voor muziekauteurs van twee derde van het muziekauteursrecht, voor alle audio- en audiovisuele exploitatie. Daarnaast kwamen zij een Code of Conduct overeen waarin een aantal afspraken werd gemaakt over redelijke contractvoorwaarden in muziekuitgavecontracten.

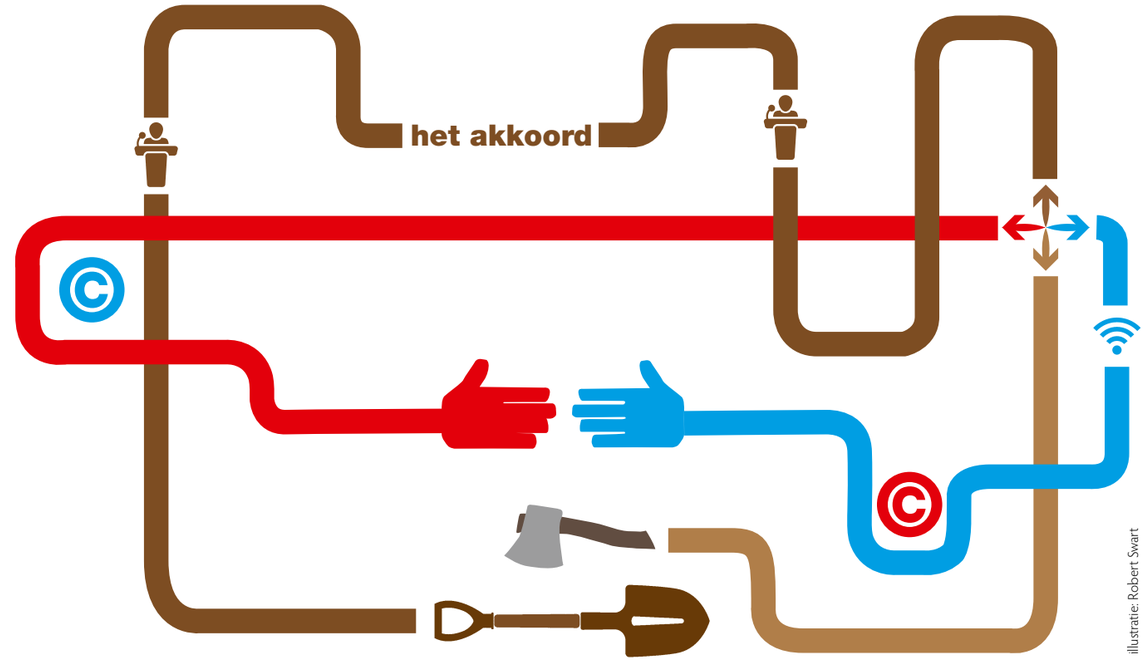

illustratie: Robert Swart

Het is het eerste advies dat in het kader van de nieuwe wettelijke mogelijkheid daartoe door de sector wordt ingediend. In 2017 werd het auteurscontractenrecht in Nederland ingevoerd. Artikel 25c lid 3 van de Auteurswet geeft representatieve organisaties van auteurs en exploitanten de mogelijkheid een gezamenlijk advies in te dienen over de hoogte van de billijke vergoeding voor de verlening van exploitatiebevoegdheid ten aanzien van het auteursrecht. De wet, die ten doel heeft auteurs en artiesten te beschermen tegen onredelijke contractbepalingen, geeft de minister de bevoegdheid deze vergoeding op basis van een gedragen gezamenlijk advies vast te stellen.

Erwin Angad-Gaur (directeur van de VCTN) vertelde kort over de inhoud van het advies: 'Onder meer wordt zowel in de toelichting op het verzoek aan de minister als in de Code of Conduct nog een keer expliciet bevestigd dat bijvoorbeeld kickback-contracten, waarin een opdrachtgever of uitgever een deel van het auteursaandeel verkrijgt, onredelijk zijn. Dit stond al in de Memorie van Toelichting bij de Wet Auteurscontractenrecht, maar zodra de minister dit advies algemeen verbindend verklaart, staat dat definitief en zonder verdere twijfel vast.'

Mark Bremer (voorzitter van uitgeversbrancheorganisatie NMUV) vulde aan: 'Andersom mag dan dus wel. Dat komt tenslotte ook voor, dat een auteur een stuk van het uitgeversdeel ontvangt, bijvoorbeeld middels een uitgavefonds. De auteur behoort volgens de afspraken minimaal twee derde te krijgen, voor audio- en audiovisuele exploitatie, de uitgever kan maximaal een derde ontvangen, maar dat kan dan dus ook minder zijn. Afhankelijk van onderhandeling.' De rol van uitgevers is de afgelopen jaren nadrukkelijk veranderd, zo stelde Bremer: 'Het is niet vanzelfsprekend dat een auteur wel even bij een uitgever tekent. Daar gaan dus vaak serieuze onderhandelingen aan vooraf, soms met meerdere uitgevers die een talentvolle auteur een aanbieding doen.'

Code of Conduct

De Code of Conduct bevat daarnaast afspraken over transparantie, vertelden beiden. 'Onder meer de verplichting inzicht te geven in subuitgavedeals in het buitenland,' aldus Angad-Gaur. 'Bedoeling is om misbruik achter de rug van de auteur tegen te gaan. Het is voor een auteur vaak moeilijk te controleren wat er buiten de landsgrenzen gebeurt en of een subuitgever een postbusfirma is die louter een extra stuk auteursrecht afroomt, of ook werkelijk iets doet. Om kort te gaan: we willen dat de 'Van Kooten-truc' definitief tot het verleden behoort.' Bremer reageerde dat hij liever geen namen van specifieke uitgevers noemt, maar gaf toe dat vooral in het verleden 'onwenselijke praktijken gangbaarder waren dan nu'. Ook hij ziet dit als een stap naar redelijke contracten, hoewel hij benadrukte dat veruit de meeste uitgevers ook nu met redelijke contractvoorwaarden werken.

Uit de zaal kwam de vraag of ook het meetekenen door een opdrachtgever als auteur is meegenomen in de afspraken. Dat wil zeggen: een opdrachtgever, die niet heeft meegeschreven of gecomponeerd, maar zich wel als mede-auteur laat aanmelden. Dat komt nog altijd voor, stelde de spreker. Angad-Gaur bevestigde dat ook deze praktijk in de toelichting op het verzoek aan de minister genoemd wordt. Wel benadrukte hij dat auteurs ook daadwerkelijk voor hun recht moeten durven opkomen. 'Ook nu al is duidelijk dat dit soort praktijken niet zijn toegestaan. De rechtszekerheid wordt nog verder versterkt als de minister dit advies overneemt, waardoor er geen financieel risico meer aan een procedure bij de rechter kleeft, maar eigenlijk is dat risico nu al nihil. De kans tot de kosten van de tegenpartij te worden veroordeeld is eigenlijk nul. De angst bij auteurs is vooral dat zij als 'moeilijk' te boek komen te staan en geen opdrachten meer zullen krijgen. Vooral daardoor is elk stapje dat wij weten te zetten om de contractpraktijk op te schonen waardevol. Hoe ongewoner dit soort misbruik wordt, hoe makkelijker auteurs er ook tegen zullen durven optreden.'

Onderhandelingen

De onderhandelingen tussen uitgevers- en auteursorganisaties kwamen er niet zomaar, vertelde Angad-Gaur desgevraagd: 'Eerdere verzoeken die wij als gezamenlijke auteursorganisaties aan het NMUV en de VMN (de

twee brancheorganisaties voor muziekuitgevers in Nederland) deden om te onderhandelen, werden vrij hautain afgewezen. Daar kan Mark niets aan doen, hij was geen voorzitter van het NMUV toen dat speelde, maar het was wel zo. Pas toen auteurs door een uitspraak van het Europese Hof van Justitie – het zogenaamde 'Reprobel-arrest' – in een heel gunstige positie leken te komen en er langdurige rechtszaken rond Thuiskopie- en Leenrechtvergoedingen dreigden, waren de uitgevers bereid in gesprek te gaan.'

Dat partijen gemakkelijk kunnen tegenstribbelen, is een van de kritiekpunten van makers-organisaties op de nieuwe wet. 'We hebben steeds tegen de wetgever gezegd: leuk dat we collectief mogen onderhandelen over minimale redelijke tarieven, maar zolang de sterkste marktpartij geen belang heeft om aan die onderhandelingen mee te doen, komt er nooit een advies. Dat is ook de reden dat wij de enige zijn die daar tot nog toe in geslaagd zijn. De omstandigheden dwongen de uitgevers feitelijk aan tafel te komen.'

'Daarnaast blijft jammer dat alleen de redelijke vergoeding zelf door de minister kan worden vastgesteld. Het zou extra gewicht aan de overige afspraken geven als ook die kracht van wet zouden hebben, ook al zullen de afspraken in de Code of Conduct ook voor een rechter zeer zwaar gewogen worden.'

Het advies en de Code of Conduct zijn nog niet openbaar gemaakt. Wel is ervoor gezorgd dat vooral auteurs alle afspraken zullen kennen. 'Als en wanneer de minister het advies overneemt, zal via Buma/Stemra aan alle auteurs in Nederland meermaals bericht worden gestuurd en natuurlijk zullen alle organisaties ook zelf hun leden actief informeren.' Waarom via Buma/Stemra? 'Onderdeel van de afspraken is dat uitgevers niet automatisch meedelen in verplicht collectief beheerde rechtenvergoedingen, in vergoedingen voor thuiskopiëren en voor uitleningen van cd's en dvd's. In nieuwe contracten moet vanaf dat moment expliciet worden opgenomen dat de uitgever meedeelt. Zo niet, dan deelt hij in die geldstromen niet mee. Voor 'oude contracten' geldt dat alle auteurs in Nederland de mogelijkheid krijgen hun uitgever niet te laten meedelen, middels een 'opt out'-knop op de Buma/Stemra-website. Alle nog niet verdeelde gelden van de afgelopen jaren worden in dat geval alleen aan de auteur betaald. Hoe dat allemaal precies gaat werken zullen we gezamenlijk duidelijk en helder aan alle leden en aangeslotenen van Buma/Stemra gaan uitleggen, zodra dat werkelijk van start kan gaan.'

Dat zal niet eerder zijn dan in mei van dit jaar bleek tijdens het panel. Een vertegenwoordiger van het ministerie in de zaal bevestigde de ontvangst van het advies aan de minister. 'We zijn uiteraard blij met dit eerste advies. Volgens de regels van de wet wordt het onderhandelingsresultaat nu voorgelegd aan de Raad voor Cultuur, die ook het bredere maatschappelijke belang moet wegen en dan advies uitbrengt aan de minister, daar staan een paar maanden voor. Daarna, bij ook een positief advies van de Raad voor Cultuur, kan de minister de afgesproken tarieven vaststellen.'

(wordt vervolgd)

- ingezonden mededeling -

Nederlands Fluit Genootschap

Vereniging voor fluitisten in Nederland en Vlaanderen

- Voor alle fluitisten: amateurs, studenten en beroepsfluitisten, docerend en uitvoerend
- 4x per jaar tijdschrift FLUIT
- Activiteiten voor fluitisten: Workshops, Masterclasses, Lezingen, Beurzen van fluiten en fluitmuziek
- Ledenkorting op cd's en NFG-activiteiten
- Nieuwe leden ontvangen een gratis NFG-cd

Informatie en aanmelden:
www.nfg-fluit.nl – info@nfg-fluit.nl

Nederlands Fluit Genootschap – Postbus 75830, 1070 AV Amsterdam

- ingezonden mededeling -

redactie: rakenDra Smit met medewerking van Peter Boertje, Rogier Wennink en Patrick Onderweegs

Vers geperst

Lukić **Naša Priča** Silvox Records sil 395

Lukić is het kwartet rond de Bosnische zanger/gitarist Mile Lukić. Samen met violiste Aili Deiwiks, percussionist Henk Wanders en contrabassist Norbert Leurs laat ze op deze plaat met Russische en Balkan-invloeden een zeer smaakvolle mix van flamenco-, gypsie-, jazz- en latin-invloeden horen. De composities zijn deels van eigen hand en deels covers. Opvallend is het strakke samenspel op de pakkende ethno tunes met veel snaarwerk door gitaren, ukelele, viool en contrabas. Ook zeer opvallend is de bijzondere klank en voordracht van zanger Mile Lukić, die zeer smaakvol van een tweede stem wordt voorzien door violiste Aili Deiwiks. Ze plakt een octaaf hogere partij parallel aan de leadvocaal en doet dat zeer behendig. Daarmee drukt ze ook een belangrijke stempel op het groepsgeluid. Alles is strak en goed verzorgd op deze cd. Dit gezelschap speelt in de bovenste regionen van de (wereld)muziekscène en dat is door Caspar Falke van Silvox Studio's vakkundig vastgelegd in een uitstekend klinkende geluidsproductie.

www.lukicmusic.com

Ellen Pels **Love** LLL Zingt

Singer-songwriter Ellen Pels combineert haar liefde voor jazz met de lessen van mensen als Paulo Coelho, Eckhart Tolle en Deepak Chopra. Ze noemt het zelf 'Spiri Jazz': jazzy melodieën met teksten geïnspireerd op New Age-filosofen. Dat gaat zeker op voor deze release, de tweede uit een trilogie waarvan de eersteling Happiness in 2017 uitkwam. Op deze EP laat ze er geen gras over groeien. Omringd door een legertje uiterst vakkundige musici, arrangeurs en technici, produceerde ze vijf nummers om je vingers bij af te likken. Het 'Steely Dan'-aura van de vorige platen is gerijpt tot een eigen uitstraling. Daarin spelen fraai uitgevoerde close harmony-koortjes, melancholische blazerlicks en strijkkwartetpartijen nog steeds een belangrijke rol. Ze voeren de luisteraar soms linea recta naar romantische Hollywood-sferen. De eigen composities zijn daarbij het ideale medium voor de veelzijdige stem van deze New Age-diva, die met deze vakkundige geluidsproductie en goede musici de omlijsting krijgt die ze verdient.

www.ellenpels.nl

Casey's Column

JAZZMUSICUS EN PRESENTATOR CEES SCHRAMA KAN TERUGKIJKEN OP EEN LANGE CARRIÈRE, DOORSPEKT MET VELE SAPPIGE ANEKDOTES UIT DE WANDELGANGEN VAN HET MUZIEKLEVEN.

Het mooiste volkslied ter wereld

Begin jaren zestig speelde ik met een eigen groepje muzikanten in Turkije voor Amerikaanse militairen. De Amerikanen hadden daar in de Koude Oorlog raketten staan. Er waren bases waar duizenden Amerikanen verscholen zaten en wij reisden door het land om muziek voor ze te maken.

Wij verbleven in een appartement in Ankara en hoewel we weinig Turks spraken, konden we toch een beetje met die omgeving omgaan.

Op een gegeven moment kwam iemand naar mij toe die vertelde dat hij hoofdredacteur was van de *Ankara Daily*, een Engelstalige krant die in die tijd in Turkije werd uitgegeven. Er werkten daar toen al veel buitenlanders. De man was onder de indruk van ons orkestje, het Holland Quintet, maar vooral van onze zangeres op wie hij smoorverliefd was.

Hij vroeg ons of we tussen kerst en nieuwjaar wilden optreden op een international press party in de stad. Een feest voor buitenlanders die in Ankara werkten. Fabrieksdirecteuren, ambassadepersoneel, geen Turken.

Nou, zeiden we, als dat op een maandagavond is, dan kan het, want dan zijn wij vrij. Het was op een maandagavond, dus hij tevreden. Bij aankomst zagen we allerlei nationaliteiten rondlopen: Engelsen, Fransen, Duitsers en ook twee Nederlanders. Eenmaal op het podium werden we aangekondigd door een breedbesnorde, in tweed gehulde Engelsman.

In zijn bekakte Engelse accent hield hij een mooi verhaal. Wij hebben gespeeld en in de pauze wat rondgelopen en gepraat. Op het eind van de avond stapt die man weer op ons af en zegt in zijn mooiste Engels: 'Well, ladies and gentlemen, let's have a big applause for our fantástic Holland Quintet...!', een heel verhaal weer. De mensen klapten natuurlijk beleefd en toen zei hij, letterlijk, 'And now, to finish off the evening, they will play their national anthem.'

Ik schrok een beetje, want ik had het *Wilhelmus* honderd keer gehoord, maar eigenlijk nooit gespeeld. Er volgde een moment van stilte, waarna ik tegen de muzikanten siste: 'In F.' Daarna zette ik de eerste noten in: ta táá ta, oftewel C-F-F, vervolgens ging de gitarist door met A-G-G-bes-E-E-G-F, kortom: daar klonk *Zie ginds komt de stoomboot*. Het publiek ging staan, sommige Amerikanen met hun hand op hun hart, en stond ademloos te luisteren hoe wij dat héél traag één keer hebben gespeeld. We kregen een daverend applaus, terwijl wij een beetje besmuikt stonden te kijken. Die twee Nederlanders waren snel door de keukendeur weggeglipt, die zaten smoezend te kijken en te lachen. Die man in zijn tweedpak kwam weer naar voren: 'I always have thought your national anthem was the most beautiful in the world.' We namen het applaus dankbaar in ontvangst, maar dachten: jongens dit kan niet waar zijn. Toen we het podium afgingen, kwamen allerlei mensen ons bedanken voor dat prachtig gespeelde volkslied. Niemand had iets in de gaten. Behalve die twee Nederlanders, die lachend uit de keuken tevoorschijn kwamen. We hebben het maar voor ons gehouden en een ontzettend gezellig eind van de avond beleefd.

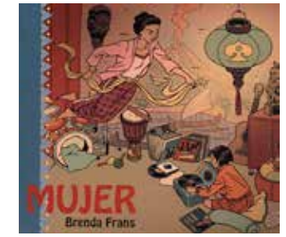

Brenda Frans **Mujer**

Mujer is het Spaanse woord voor vrouw en het thema van het tweede album van zangeres Brenda Frans. Ze begint dit eerbetoon met *Lush Life* van Billy Strayhorn. Dit nummer is al menigmaal op de plaat gezet door deze en gene. De versie van Natalie Cole draaide ik vroeger grijs, maar Brenda doet hier niet voor onder. De cd bevat een rijke mix van mooi gearrangeerde jazz- en latinrepertoire, afgewisseld met Spaanse en Molukse traditionals. Brenda heeft een geweldige stem. Ze klinkt eerlijk, naturel en zonder opsmuk van effecten. What you hear is what you get. Daarbij wordt ze bijgestaan door de crème de la crème van de Nederlandse jazz- en fusionscene. Deze band klinkt supervet! Fris om het nummer *Wanting Memories* te horen, a capella gezongen met vocal percussion. Al met al een goed geproduceerd album dat zijn sound mede te danken heeft aan Paul Pouwer van Power Sound Studio. De plaat wordt afgesloten met Brenda's versie van *Redemption Song*. Als dit haar songs of freedom zijn, dan heeft zij een mooie manier gevonden om die vrijheid toe te zingen. (P.O.)

www.brendafrans.nl

d'Z **Connected**

Groove Til You Move - 2018

Na ruim 30 jaar actief te zijn als professioneel drummer, docent en componist vond Hans-Peter de Zeeuw het tijd om in ieder geval één keer in zijn leven iets te maken om trots op te zijn, namelijk een plaat opnemen en uitbrengen met zelfgeschreven muziek en met zo weinig mogelijk concessies. Met de vijf nummers tellende debuut-EP Connected lijkt dat ruimschoots te zijn gelukt. Vanaf de eerste track zit de funk en soul er vol in. Wat een groove! Mede door de hulp van verschillende gastvocalisten van wie Katie Léone (Incognito, Brand New Heavies) en Sandra St. Victor (The Family Stand, Roy Ayers, Chaka Khan) niet de minsten zijn. De Zeeuw, die zich voor dit project om heeft gedoopt tot d'Z, weet zich op de EP als onderlegd drummer opvallend verdienstelijk op te stellen, waardoor er genoeg ruimte overblijft voor de ritme- en blazerssectie om te schitteren. Een van de weinige concessies die ik heb kunnen ontdekken is het gebrek aan een échte hammond-orgel, maar dat mag geen naam hebben, want al met al is Connected een fraaie luisterplaat geworden met een opvallend 'internationale sound'. (R.W.)

www.dzthemusic.com

Wild Man Conspiracy & Chris Cheek **Live at the Bimhuis** Red Piano Records RPR 14599-4436

Als een label uit Brooklyn 3 albums van je band uitbrengt, zegt dat iets. Ten eerste dat Nederland muzikaal op de kaart staat, maar vooral omdat je als band iets toevoegt. Dat laatste geldt zeker voor de heren van WMC, het trio van Gerard Kleijn, bijgestaan door de ervaren tenorsaxofonist Chris Cheek, afkomstig uit St. Louis. Opener *Strawberry Jam* trekt onmiddellijk alle aandacht met stuwende rhythms en fantastisch spel van Cheek, die het werk ook schreef. Volgens de beschrijving erg geschikt om te genieten op de snelweg. Op hoog volume alstublieft. Andere nummers op het album zijn soms zo melancholisch dat ze doen denken aan het film noir-genre. En weer een ander werk klinkt zo abstract en vervreemdend, dat je steeds nieuwsgieriger wordt naar wat er nog moet gaan komen. Het werk Blues Cruise is geschreven met de open zee in gedachten, spelend op een schip. De intenties zijn duidelijk, zeker voor degenen die de ervaring kennen mijmerend vanaf het dek over de oceaan te turen. De (live)opname van het album is van hoog niveau. Aanrader. (P.B.)

www.clazzmusic.nl

Stageband Jazz Orchestra **Hållsta Suite** FlatSharp Productions FS 521718

De Stageband Jazz Orchestra is een big band uit Groningen die sinds 1981 bestaat met een standaardbezetting van 18 musici. Het is een mix van professionele musici, gevorderde conservatoriumstudenten en zeer gevorderde amateurs en voor dit project aangevuld met het close harmonykwartet Treats. Bassist/componist Marco Kerver schreef de Hållsta Suite toen hij de directie van het orkest tijdelijk waarnam. De suite beschrijft het verhaal van een burn-out die hij twee jaar daarvoor had ondergaan. Elk van de vier delen is de weerslag van een stadium beginnend met de twijfels over het functioneren, paniek en de grip verliezen, de lange weg naar herstel en het herstel zelf, maar in een ander leven dan vóór de burn-out. Muzikaal horen we een zeer goed op elkaar ingespeelde big band die wel raad weet met de complexe maar degelijke arrangementen waar funky blazerlicks hand in hand gaan met zoete close harmonyvocalen. Marco Kerver heeft als dirigent/producer het beste uit het orkest weten te krijgen want de uitvoering van deze suite is zeer sprekend geworden.

www.flatsharpproductions.com

Bruun **Laten We Dansen**
Eigen beheer

Onlangs presenteerde Bruun dit debuutalbum in een vol Paradox te Tilburg. De band is het geesteskind van pianist/zanger/componist Arjen Bruinsma en put uit een grote variatie van genres. Van volks, cabaretesk, tango tot zigeuner. Naast Arjen Bruinsma doen mee Marjolein Kempen op fluit, piccolo en zang, Herman van Haaren op viool en mandoline, Tjeerd Klapwijk op drums en percussie en Johan Korringa op bas. Deze bezetting staat garant voor een zeer gevarieerde instrumentatie. Zonder gitaar dit keer, maar die wordt echter niet gemist. We horen groot georkestreerde passages die door deze kleine bezetting overtuigend doorlopen worden. Van Schuberteske escapades, kamermuziek, Vaudeville tot na-oorlogse variététraditie met volop ruimte voor het publiek om mee te zingen. Maar ook een lach en een traan, soms gelardeerd met symfonische rockmotieven met een randje kemp en glitterkitsch. De teksten gaan over het volle leven, ze zijn de uitdrukking van, zoals ze het zelf zeggen, een opgewekt-nihilistische levensvisie. Genoeg gepraat daarom, laten we dansen!

www.debandbruun.nl

Renée Stevense **Water**
Eigen beheer

Contrabassiste/zangeres/componiste Renée Stevense komt met haar tweede cd sinds haar debuutalbum Wind uit 2007. Op dit nieuwe album speelt ze negen eigen nummers en de evergreen *Sunny*. Live speelt ze meestal solo, maar voor deze plaat speelt ze op iedere track, net als op haar vorige plaat, met een andere muzikant. In totaal werkte ze met zeven musici wat de variatie vergroot. Het concept is goed en de composities ook. Het enige probleem is de zeer matige geluidsproductie. De contrabas is opname-technisch al een zeer kritisch instrument. Daarbij heeft Renée Stevense ook nog gelijktijdig bas gespeeld en gezongen. Om daar een goede balans in te vinden heb je eigenlijk een goede opnamestudio nodig en een technicus/producer die niet gelijk tevreden is. Dat is waarschijnlijk niet genoeg gebeurd en dat heeft geresulteerd in opnamen die onrustig en niet in balans zijn. En dat is jammer, want hier zat toch meer in dan we nu te horen krijgen.

www.reneestevense.nl

Trio Vree Eigen beheer

In iedere titel op het album van Trio Vree – met gelijknamige titel – komen getallen voor. Niet vreemd als je weet dat het trio bestaat uit drie nerdy vrienden, allen afgestudeerd in Delft. En naast hun werk als ingenieur ook talentvolle muzikanten zijn. Wat we van de heren Daniël Vree, Hilbrand Wanders en Wouter Rijkée voorgeschoteld krijgen is geen ingewikkelde hogeschooljazz, maar vooral fijne groovy jazz met hier en daar een prettig latin randje, en een goed gedoseerde hoeveelheid improvisatie. En hier en daar een prettig rustpunt.
Trio Vree is in hun element als ze mogen optreden op kleinschalige evenementen, waar ze vooral hun publiek willen laten genieten.
En voor wie nog niet live met de heren heeft mogen kennismaken, is het album Trio Vree een bijzonder prettige eerste ontmoeting. Gewoon om van hun muziek te kunnen genieten zittend in een luie stoel. Wel liefst met een glas witte wijn in de hand, want het hoeft van onze muzikale bèta's vooral niet te pretentieus te worden. Aan de negen nummers met nummers op het album mag er best eentje worden toegevoegd: een dikke tien! (P.B.)

www.trio.vree.org

Harry van Lier **La Vache**
Eigen beheer

La Vache is het derde album van deze uit het Groningse Oldehove afkomstige singer-songwriter. Eerder bracht Van Lier (57) de albums DiGaHole en Bones Boy uit. De titel van dit album is gebaseerd op een klein Frans gedicht, dat wordt voorgedragen in het openingsnummer van de cd. Zelf zegt Van Lier dat hij op dit album een andere muzikale weg is ingeslagen. Hij noemt zijn muziek roots-impro. Deze impro wisselt hij af met op Mississippi Delta blues gebaseerde groovy nummers. Alle nummers zijn live in akoestische setting opgenomen waarbij Van Lier, zelf op een resonatorgitaar, begeleid wordt door gitarist Winfred Buma en versterkt wordt door zangeres Marloes Nieuwenhuis. Dit geeft het album een intiem rootskarakter. De cd is te koop op de website en te beluisteren op onder andere Spotify. (P.O.)

www.harryvanlier.nl

Gehoord en gezien op YouTube

Plagiaat mash up Marvin Gaye **Got to give it up vs Robin Thicke - Blurred lines**

Rondom Marvin Gaye hebben de afgelopen jaren twee geruchtmakende plagiaatrechtszaken plaatsgevonden. In de zaak tegen Robin Thicke - Blurred Lines moesten hij en medecomponist Pharrell Willams in eerste instantie 7,4 miljoen dollar aan de nabestaanden van Marvin Gaye betalen, in hoger beroep werd dat teruggebracht naar 5 miljoen dollar. Op deze video is een mash up te horen waarin fragmenten van beide nummers worden afgewisseld. Oordeel zelf of dit plagiaat is of niet.

Zoeken op: 'Marvin Gaye - Got to give it up vs Robin Thicke - Blurred lines'

Ed Sheeran and Marvin Gaye **Mashup plagiaat remix**

Ed Sheeran was voor de tweede keer slachtoffer van procedeerdriften rondom de hit *Let's Get It On* van Marvin Gaye. In 2016 was hij al eens veroordeeld wegens plagiaat met zijn nummer *Thinking out loud*. Begin 2019 was het weer raak. Een New Yorkse rechter verwees de zaak naar een jury die het oordeel nog moet gaan vellen.
Dit keer waren het de erfgenamen van producer Edward Townsend, medecomponist van het nummer, die de arme Ed voor het gerecht sleepten.
Op dit filmpje zijn beide nummers, in tegenstelling tot bovenstaande clip, gelijktijdig in elkaar gemixt wat een interessant nieuw werk oplevert.

Zoeken op: 'Ed Sheeran and Marvin Gaye Mashup remix'

VCTN VERENIGING VOOR MUZIEKAUTEURS

Buma/Stemra zet drie stappen terug

Na de belofte van een nieuwe start, met een nieuwe 'top' van het bedrijf, zet Buma/Stemra drie stappen terug. In februari werd bekend dat General Counsel Anja Kroeze, die een kleine twee jaar 'ziek' thuis zat na de eerste onderzoeken naar de gang van zaken bij Buma/Stemra en daarvoor een salaris bleef ontvangen boven elke redelijke norm, terug zal keren in haar functie. De eerdere, verstandige keuze van Buma/Stemra om afscheid te nemen van alle betrokkenen bij de affaires die zo negatief uitstraalden op de organisatie, wordt daarmee doorbroken.

Zoals wij in een eerdere reactie stelden: 'De eerste reactie van de Buma/Stemra-Raad van Toezicht lijkt de enige weg: vervang de gehele top van het bedrijf, want niemand is meer geloofwaardig. Aan verder doorsteggelen en nog een onderzoek naar de onderzoeken heeft niemand behoefte.' Dat directeur Van Limpt het veld moest ruimen was daarin, ongeacht de discussie over feiten, verstandig, voor hemzelf en voor de organisatie. Hetzelfde gold voor de beide 'zieke' functionarissen Anja Kroeze en Wieger K. (financieel directeur).

Erwin Angad-Gaur, directeur VCTN: 'Het is echt niet uit te leggen dat het hele imago van rust en een nieuwe start op deze manier wordt doorbroken. Ook de bewering dat iemand die bijna twee jaar thuis heeft gezeten, onmisbaar zou zijn binnen een bedrijf met het aantal werknemers van Buma/Stemra, is lachwekkend. Vaststaat, kijkend naar de bekende feiten, dat Kroeze in het verleden bewust heeft meegewerkt aan het niet informeren van het toenmalige bestuur. Dat hoort niet thuis binnen de nieuwe transparante bestuursstructuur die men beweert na te streven. Ook het beeld dat de graaiers gewoon weer welkom zijn in Hoofddorp, is dodelijk.'

'Uiteraard begrijpen wij dat het arbeidsrecht in Nederland, dat bedoeld is om de zwakkere werknemers tegen grote werkgevers te beschermen, soms de verkeerde mensen de hand boven het hoofd houdt: mensen die zelf verantwoordelijk zijn voor het reilen en zeilen van een bedrijf, voor affaires en voor imagoschade. Afkoopsommen zijn helaas de prijs voor een omslag naar een zuiver blazoen, dat is niet anders. Maar dit is drie stappen terug, na een aarzelend stapje voorwaarts. We kunnen niet anders doen dan het bestuur, de Raad van Toezicht, en ook Kroeze zelf, oproepen om op dit besluit terug te komen. In de bestuurlijke en organisatorische moraal bij Buma/Stemra lijkt met een besluit als dit nauwelijks iets veranderd te zijn, ondanks alle mooie woorden. Dat is meer dan treurig.'

Henk Westbroek treedt toe tot VCTN-bestuur

Het VCTN-bestuur heeft Henk Westbroek, voormalig voorzitter van BV POP en voormalig vice-voorzitter van Buma/Stemra (tijdelijk) benoemd op de vacante zetel in het bestuur. De zetel kwam vrij na het aftreden van secretaris Erwin Angad-Gaur, die in de herstructurering volgens de nieuwe statuten werd benoemd tot directeur. 'Henk is niet alleen een succesvol artiest en auteur, maar heeft ook een enorme ervaring en kennis die we in deze tijd goed kunnen gebruiken,' aldus VCTN-voorzitter Alexander Beets. 'Als opvolger van Jerney Kaagman heeft hij zich bovendien een aantal jaar, als nieuwe voorzitter van BV POP, hard gemaakt voor een fusie tussen Ntb en BV POP. Nu de fusie tussen de Kunstenbond en Ntb daadwerkelijk een feit is, zijn we heel blij dat hij zich opnieuw in wil zetten, dit keer binnen het VCTN-bestuur.'

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer!

Leden van Kunstenbond en Ntb/vakgroep Muziek die (tevens) actief zijn als muziekauteur zijn aangesloten bij de VCTN. Voor 'erkenning' van de VCTN vraagt Buma/Stemra ons (jaarlijks) een ledenlijst met Buma/Stemra-nummers van de leden aan te leveren aan een onafhankelijke instantie, die deze gegevens vertrouwelijk zal behandelen. Wij vragen onze leden, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, ons daartoe hun 7 cijferige (!) Buma/Stemra-relatienummer te mailen en onze inzet voor een sterkere positie voor auteurs en een beter Buma/Stemra te steunen.

Ritmundo

Stan Rijven

ODE AAN JACQUES SENF (1946-2019)

Op 16 januari overleed Jacques Senf. In alle necrologieën wordt hij herdacht als een iconisch theaterimpresario. Bijna vergeten wordt dat hij ook de *grondlegger was van de Nederpop, in het bijzonder van de Haagse beat*.

1966. Als 4de klas hbs'er rijd ik door het Haagse Benoordenhout mijn wekelijks bezorgrondje van Elseviers Weekblad. Een vuistdikke krant die je met moeite de brievenbus inpropt. In de Paul Gabrielstraat aangeland betekent dat steevast vertraagde bezorging. Wellicht stapt Jacques Senf dan nét naar buiten, immers de manager van The Golden Earrings! Elke zaterdagochtend luisterden we onder Nederlandse les (toen nog schooltijd) stiekem per transistor naar *T is weer tijd voor North State*. Een gesponsord programma bij zeezender Veronica waarop de nieuwste noteringen passeerden als vooruitblik op de Top 40, een ijzeren hitladder die zaterdagmiddag je wereldnieuws inkleurde. Dan zoemden de nummers van Haagse bandjes gelijk ADO-overwinningen stiekem door de klas. Met als resultaat een wedstrijd tussen The Earrings en The Motions: *Please Go* versus *Wasted Words*.

In tegenstelling tot Amsterdam en Rotterdam ontstond rond de Hofvijver de ideale kweekvijver om Den Haag te doen exploderen tot Beatstad nummer 1. Alle condities waren er midden jaren 60 – en in het aanliggende Scheveningen – aanwezig. Mondain 's-Gravenhage kende al een kosmopolitisch uitgaansleven dankzij de regering, ambassades, multinationals en de link met Nederlands-Indië. Toen in de jaren 50 honderdduizenden migranten naar Nederland kwamen, vestigden de meesten zich in Den Haag. Feit is dat de stad rond 1966 ruim duizend indo- en beatgroepen telt. Ze kunnen op zo'n 200 podia terecht, waaronder de Drie Stoepen, De Eekhoorn en De Marathon. Ook allerlei kerkcrypten bieden onderdak aan deze popexplosie. Drijvende krachten vormen de pionierende impresario's Paul Acket en Jacques Senf.

Naast een invloedrijk jazz- en poppromotor is Acket uitgever van allerlei tienermuziekbladen, waaronder *Muziek Expres*. Ondertussen organiseert Senf in De Houtrusthallen, het Casino en zijn eigen Club 192 beatavonden met Haagse en Britse bands. Via oudere klasgenoten vernam je van te gekke concerten in het Scheveningse Casino. In de zomer een bierhal voor Duitse toeristen, 's winters leeg en aldus door hem omgetoverd tot een club met ruige bands als The Pretty Things. Of met The Kinks en The Who, die Senf als eerste naar Nederland haalt. En dat op 19-jarige leeftijd!

Ook qua pr liep hij vooruit. Toen ik in 2011 een avond rond 50 jaar Golden Earring presenteerde in de Haagse Cineac, vertelde Jacques hoe hij The Earrings in Amsterdam promootte: 'We lieten 3000 stickers drukken en beplakten alle stoplichten in heel Amsterdam.' Ook nam hij Shocking Blue onder zijn hoede. Hun internationale doorbraak maakte hij niet meer mee want in 1969 switchte Senf naar het theatercircuit. Via de aldaar opgedane kennis bezorgt hij The Earring in de jaren 90 een succesrijke doorstart met het advies 'unplugged' popclubs te verruilen voor theaters. Wederom de gouden greep van een aimabel visionair en organisator pur sang, een man zonder kapsones met des te meer Haagse humor. Zodoende werd tijdens zijn afscheid (Maasland, 23 januari) bekend dat Petrus al een stoel voor hem had gereserveerd….. nummer 192.

Een radio-ode aan Jacques Senf:
https://40upradio.nl/stanrijven/#t=22:49.804

Stan Rijven is muziekjournalist, programmamaker en deejay. (www.40upradio.nl/stanrijven)

Overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2018

Kleine juridische kroniek van het muziekrecht

Bjorn Schipper Illustratie: Robert Swart

In de eerste *Muziekwereld* van het jaar kijken we traditioneel terug op conflicten rondom muziek die in het voorafgaande kalenderjaar in de rechtszaal zijn uitgevochten. Net als in 2012 t/m 2018[1] sta ik in deze eerste editie van *Muziekwereld* in 2019 in de vorm van een kleine juridische kroniek van het muziekrecht stil bij een aantal spraakmakende zaken uit 2018. De selectie van deze zaken is op basis van dezelfde uitgangspunten als voorgaande edities gemaakt.

Nederland in Beweging

Op 10 januari 2018 oordeelde de rechtbank in Amsterdam2 dat de contractuele verplichting van de muziekuitgever om haar via Buma/Stemra te incasseren uitgeversdeel aan Omroep Max door te betalen, gekoppeld is aan de duur van de onderliggende opdrachtovereenkomst. De rechtbank legt de opdrachtovereenkomst zo uit dat na einde van de overeenkomst de doorbetalingsverplichting van de muziekuitgever automatisch is komen te vervallen. Het ging onder andere om achtergrondmuziek (library music) voor het tv-programma *Nederland in Beweging*.

Sprookjesmuziek

De rechtbank in Amsterdam[3] besliste op 21 februari 2018 dat vereniging Buma het beheer van de muziekauteursrechten van een 'sprookjescomponist' op deugdelijke wijze heeft uitgevoerd. De muziekauteur maakt 'sprookjesmuziek' voor themaparken als de Efteling, Toverland en Europa-Park. Buma en haar Duitse zusterorganisatie GEMA verlenen onder meer licenties aan de genoemde themaparken op basis waarvan de muziekauteur zijn auteursrechten afgerekend krijgt. De muziekauteur klaagt tevergeefs over deze afrekeningen van Buma. De rechtbank weegt hierbij mee dat Buma beleidsmatige keuzes heeft kunnen maken die tot een zekere mate van standaardisering hebben geleid, zoals vastgelegd in de geldende exploitatie- en repartitiereglementen.

VESTIVAL

De voorzieningenrechter van de rechtbank in Den Haag oordeelde op 7 maart 2018[4] in een 'familietwist' over de merkregistratie VESTIVAL dat de aanduiding 'Vestival' vanwege de bijzondere spellingswijze niet zonder meer beschrijvend is en als zodanig als merk kan dienen voor de organisatie van festivals. Volgens de voorzieningenrechter wegen de verschillen tussen merk en het aangevallen teken minder zwaar dan de opvallendere overeenkomst in het gebruik van de 'V' als beginletter. Er volgt een verbod op gebruik van het merk VESTIVAL.

Op 8 juni 2018 kreeg deze 'familietwist' een vervolg in de vorm van een executiegeschil over vermeend verbeurde dwangsommen. De voorzieningenrechter van de rechtbank in Den Haag[5] oordeelde dat er geen sprake is van overtreding van het verbod op gebruik van het merk VESTIVAL, althans dat niet met voldoende mate van zekerheid kan worden vastgesteld of dwangsommen verbeurd zijn.

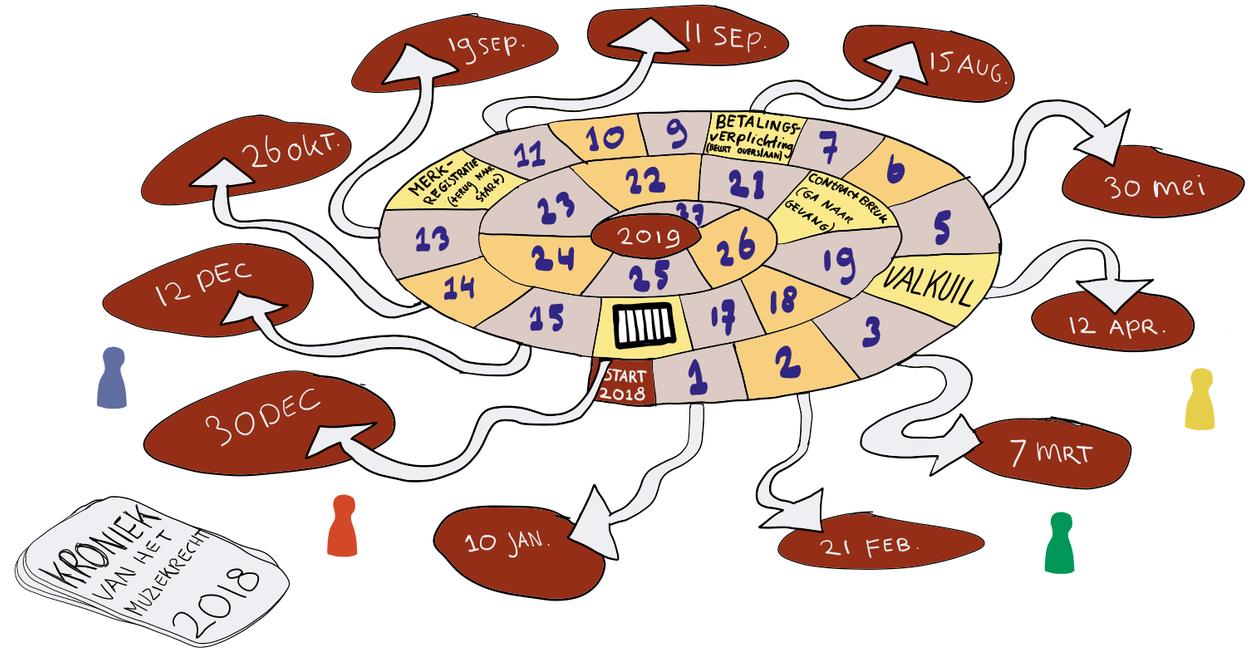

Belgische muziekfestivals vs. Sabam

De Belgische rechter[6] zette op 12 april 2018 een streep door de licentieregeling van Sabam voor muziekgebruik op festivals in België. In deze vermeldenswaardige principezaak tussen een collectief van Belgische muziekfestivals en auteursrechtenorganisatie Sabam oordeelde de rechter in Brussel dat Sabam met haar eenzijdige excessieve tariefverhogingen in mededingingsrechtelijke zin misbruik van haar machtspositie maakt. De rechter overweegt daarbij dat de recette van een festival vanwege de totaalbeleving en kostenstructuur van dergelijke producties ongeschikt is om als grondslag van het muziektarief te dienen. De weigering van Sabam om correcties op deze recettegrondslag toe te passen kwalificeert tot misbruik van de machtspositie. Daarnaast overweegt de rechter dat de beschikbaarheid van technologische hulpmiddelen (zoals bijvoorbeeld dj-monitoring) om op nauwkeurige wijze het feitelijke repertoiregebruik op muziekfestivals te kunnen vaststellen, tot gevolg heeft dat de tariefregeling van Sabam (die net als die van Buma op vaste staffels van steeds 1/3 is gebaseerd) niet meer door de beugel kan.

Afrojack en de zorgplicht van artiestenmanagers

Op 30 mei 2018 deed de rechtbank in Amsterdam[7] uitspraak in de *catfight* tussen dj en producer Afrojack en zijn voormalige management. Zijn management verrichtte sinds 2009 op mondelinge basis als artiestenmanager in de breedste zin van het woord diensten voor Afrojack en zijn ondernemingen. Vanaf begin 2013 hebben partijen daarnaast gesproken en onderhandeld over een samenwerkingsovereenkomst waarbij onder andere geparticipeerd zou worden in een gezamenlijk bedrijf. Net als in de zaak van dj en producer Martin Garrix tegen MusicAllstars Management[8] oordeelt de rechter dat de rechtsverhouding tussen manager en artiest aangemerkt moet worden als een overeenkomst van opdracht. Als gevolg van deze kwalificatie rusten op de manager als opdrachtnemer wettelijke zorg- en informatieplichten. De rechter oordeelt in de zaak van Afrojack dat als het gaat om het sluiten van de verdergaande samenwerkingsovereenkomst de manager niet op deze manier afspraken met de artiest heeft mogen maken, en dat sprake is van schending van de op de manager rustende wettelijke zorgplicht. De rechter

overweegt daarbij dat de manager de artiest destijds expliciet had moeten wijzen op het tijdig inschakelen van een onafhankelijke deskundige, en dat hiervan feitelijk niet is gebleken. Volgens de rechter kon ook de lopende managementovereenkomst op rechtsgeldige wijze door de artiest beëindigd worden.

Sterrenfiscalist

De rechtbank in Amsterdam[9] stelde op 15 augustus 2018 dj en producer Headhunterz in het ongelijk in zijn geschil met een belastingadviseur, ook wel de 'de fiscalist van de sterren' genoemd[10]. Deze belastingadviseur was eerder in opspraak geraakt vanwege het opzetten van speciale fiscale constructies voor artiesten en andere sterren waarmee beoogd werd dubbele belastingheffing te voorkomen. Dj en producer Headhunterz werd in fiscaal opzicht een Cypriotische constructie geadviseerd waarbij hij zijn fiscale woonplaats buiten Nederland zou hebben. De artiest verwijt de belastingadviseur achteraf dat hij tekort is geschoten in de zorg die van een redelijk handelend en bekwaam belastingadviseur mag worden verwacht. Anders dan in de genoemde procedures van Martin Garrix en Afrojack tegen hun voormalige managers overweegt de rechter in deze kwestie dat de belastingadviseur als opdrachtnemer geen zorgplicht geschonden heeft. Daarbij hecht de rechter belang aan de eigen proactieve rol van de artiest bij de totstandkoming en implementatie van het advies van de professional.

Vervolg Tee Set

Het is een publiek geheim dat de band Tee Set veelvuldig onderwerp van juridische geschillen is. Op 11 september 2018 deed het gerechtshof in Den Haag[11] uitspraak in het hoger beroep in het jongste geschil rondom de band Tee Set dat in de kern draait om de eigendomsaanspraken op zowel de naburige rechten van de fonogrammenproducent als de auteursrechten op muziekwerken[12]. Gelijk de rechter in eerste aanleg stelt het gerechtshof vast dat de eisende partij destijds door middel van een rechtsgeldige rechtenoverdracht de rechtverkrijgende is geworden van de naburige rechten van de fonogrammenproducent. Met betrekking tot de auteursrechten op de muziekwerken overweegt het gerechtshof dat er feitelijk meerdere auteurs een creatieve bijdrage aan de totstandkoming van de muziekwerken hebben geleverd, als gevolg waarvan niet vastgesteld kan worden dat de eisende partij de volledige en enige rechthebbende is van de muziekuitgaverechten.

Muziek in besloten kring

Op 19 september 2018 oordeelde de kantonrechter in de rechtbank Midden-Nederland[13] dat het laten horen van muziek in de gemeenschappelijke woonkamer van een speciale woonvoorziening voor ouderen met geheugenverlies een in auteursrechtelijke en nabuurrechtelijke zin relevante openbaarmaking van muziek is. Van het laten horen van muziek in een van heffing van muziekrechten vrijgestelde 'privékring' (ook wel 'besloten kring'[14] genoemd) is volgens de kantonrechter geen sprake nu het bedrijfsmodel van de exploitant van de woonvoorziening bepalend is voor de samenstelling van de kring. Bij zo'n 'besloten kring' moet het daarentegen gaan om een familie-, vrienden- of daaraan gelijk te stellen kring.

Verhuizing Top 40

De aangekondigde verhuizing van de Top 40 leidde in 2018 tot een conflict tussen Radio 538 en de Stichting de Nederlandse Top 40. Beide partijen werken al ruim 25 jaar op basis van licenties met elkaar samen aan het radioprogramma de Top 40. De uitzending van de Top 40 vindt al die jaren feitelijk plaats via het landelijke FM-zendernetwerk van Radio 538. Na onderhandelingen over de voortzetting van de Top 40-licentie kondigt Radio 538 in september 2018 aan met een eigen vernieuwde Top 50-hitlijst te zullen komen en de Top 40 naar haar DAB+-kanaal en online-kanaal te zullen verplaatsen. Daarop startte Stichting de Nederlandse Top 40 een kort geding tegen Radio 538 om af te dwingen dat de Top 40 hangende de resterende looptijd van de huidige licentie op het FM-zendernetwerk moet worden uitgezonden. Op 26 oktober 2018 deed de voorzieningenrechter van de rechtbank in Amsterdam[15] uitspraak. Mede vanwege de vrees van het afhaken van een substantieel deel van de luisteraars gebiedt de voorzieningenrechter Radio 538 op straffe van een dwangsom de Top 40 via het landelijke FM-zendernetwerk uit te blijven zenden. Ook is een rectificatie van de eerdere aankondiging van Radio 538 op zijn plaats nu daarin ten onrechte de suggestie is gewekt dat de Top 40 een achterhaald concept zou zijn.

Oneigenlijk gebruik consumentenlicenties streamingdiensten

De rechtbank in Amsterdam[16] tikte op 12 december 2018 Buma/Stemra op de vingers wegens het op onrechtmatige wijze hanteren van ongelijke tarieven voor gelijke online muziekdiensten (streaming) in bedrijfsruimten (zoals bijvoorbeeld horeca, winkels en fitnesscentra). Deze zaak werd aangespannen door de ABMD, een collectief van bedrijven die achtergrondmuziek voor zakelijk gebruik aanbieden. De ABMD-leden blijken slechter af te zijn met de tarieven van Buma/Stemra in vergelijking met de tarieven van Buma/Stemra die voor streamingdiensten zoals Spotify gelden. Hoewel deze streamingdiensten consumenten een licentie voor persoonlijk gebruik aanbieden, blijkt dat de muziek op basis van de consumentenlicenties feitelijk in bedrijfsruimten wordt gebruikt. Vanwege het feit dat Buma/Stemra een monopoliepositie heeft en niet wenst op te treden tegen deze vorm van oneigenlijk gebruik van consumentenlicenties, handelt Buma/Stemra jegens de ABMD-leden onrechtmatig.

Kraftwerk

Op de valreep van 2018 kwam de conclusie[17] van de advocaat-generaal bij het Europese Hof van Justitie beschikbaar in de langlopende kwestie van Kraftwerk tegen hiphop-duo Moses Pelham en Martin Haas over het samplen van een drumbeat van twee seconden uit een nummer van Kraftwerk. De advocaat-generaal concludeert kort gezegd dat een fonogram een vastlegging van geluiden is die als ondeelbaar geheel moet worden gezien. Het verlenen van licenties voor het gebruik van soundsamples is een vorm van exploitatie van het fonogram en valt daarmee onder het exclusieve naburige recht van de fonogrammenproducent. Het gebruik van een soundsample zonder toestemming van de fonogrammenproducent kan daarmee als inbreukmakend aangemerkt worden. De omvang van de bescherming is daarbij niet afhankelijk van de omvang van de bescherming van het onderliggende auteursrechtelijk beschermde muziekwerk. Het is nu wachten op het arrest van het Europese Hof van Justitie dat naar verwachting begin 2019 gewezen zal worden en grote vraag is of de advocaat-generaal in zijn bevindingen gevolgd zal worden (of niet).

Bjorn Schipper is advocaat en oprichter van Schipper Legal in Amsterdam

1. Muziekwereld 2012/4 (p. 32-37), 'Twee kleine juridische kronieken van het muziekrecht. Eerste deel: overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2011', Muziekwereld 2013/1 (p. 18-21), 'Twee kleine juridische kronieken van het muziekrecht. Tweede deel: overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2012', Muziekwereld 2014/1 (p. 22-25), 'Kleine juridische kroniek van het muziekrecht. Overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2013', Muziekwereld 2015/1 (p. 18-22), 'Kleine juridische kroniek van het muziekrecht. Overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2014', Muziekwereld 2016/1 (p. 20-23), 'Kleine juridische kroniek van het muziekrecht. Overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2015' en Muziekwereld 2017/1 (p. 24-27), 'Kleine juridische kroniek van het muziekrecht. Overzicht van spraakmakende rechtszaken uit 2016', Muziekwereld 2018/1 (p. 26-29), 'Kleine juridische kroniek van het muziekrecht. 2017: Spraakmakende rechtszaken'.
2. Rb. Amsterdam 10 jan. 2018, IEF 17423 (Omroep Max/Symbol Media cs.).
3. Rb. Amsterdam 21 feb. 2018, IEF 17520 (Muziekauteur/Buma).
4. Vzr. Rb. Den Haag 7 mrt. 2018, IEF 17545 (Eiser/Havensluis).
5. Vzr. Rb. Den Haag 8 juni 2018, IEF 17762 ((Eiser/Havensluis).
6. Rb. van Koophandel Brussel 12 april 2018 (Belgische festivals/Sabam).
7. Rb. Amsterdam 30 mei 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:3658 (Afrojack/Montana).
8. Rb. Midden-Nederland 20 sept. 2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:4775 (MusicAllstars Management, Spinnin' Records/Martin Garrix).
9. Rb. Amsterdam 15 aug. 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:5744 (DJ/Sterrenfiscalist).
10. Zie onder meer: https://www.nu.nl/entertainment/5415338/dj-headhunterz-verliest-zaak-fiscalist-van-sterren.html
11. Hof Den Haag 11 september 2018, IEF 17971 (Tee Set).
12. Uitspraak in eerste aanleg: Rb. Den Haag 7 september 2016, IEF 16241 (Tee Set).
13. Rb. Midden-Nederland 19 september 2018, IEF 17981 (Exploitant/Buma cs.).
14. Zie onder meer HR 9 maart 1979, ECLI:NL:HR:1979:AH8594 (Buma/De Zon).
15. Vzr. Rb. Amsterdam 26 oktober 2018, IEF 18064 (Top 40/Radio 538).
16. Rb. Amsterdam 12 december 2018, IEF 18202 (ABMD cs./Buma cs).
17. Conclusie A-G Szpunar 12 december 2018, IEF 18150 (Pelham). Zie voor meer achtergrondinformatie over deze zaak B.H.M. Schipper, 'Het chilling effect van Kraftwerk I/II op sound sampling. Pleidooi voor zelfregulering ter bevordering van samplegebruik.', AMI 2014/4, p. 105-112.

Werkconferentie Arbeidsmarktagenda

Op 21 januari 2019 is bij de Werkconferentie Arbeidsmarktagenda voor de culturele en creatieve sector in aanwezigheid van minister Van Engelshoven een aantal stappen gezet die moeten leiden tot een betere arbeidsmarktpositie van veel werkenden in deze sector.

Mark Gerrits

Uit rapporten van onder meer de SER en de Raad voor Cultuur was eerder gebleken dat het daarmee slecht is gesteld. De flexibilisering van de arbeidsmarkt heeft in deze sector met een hoog percentage zzp'ers zijn tol geëist. Makers en belangenorganisaties maken zich hier al geruime tijd zorgen over. Zij hebben zich verenigd om het tij te keren, zoals met de Fair Practice Code en honorariumrichtlijnen voor kunstenaars. Een brede arbeidsmarktagenda, voor de gehele (gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde) culturele en creatieve sector, ondersteunt dit proces.

Inkomensgat

Samen met Annemarie 't Hart (Cultuurconnectie) leidde ik de discussie over het agendapunt 'Verklein het verschil in risico's tussen werknemers en zelfstandigen, ga uit van werkenden'. Kern van de discussie was hoe we het in de sector steeds groter wordende (inkomens)gat kunnen overbruggen en dekking bij werkloosheid, ziekte en langdurige arbeidsongeschiktheid garanderen. Ook was er aandacht voor het – hot topic – al dan niet regelen van een pensioen voor zelfstandigen. Een inventarisatie van meningen onder de aanwezigen leverde op dat de keuze voor verplichtstelling van regelingen in de sector aanbeveling verdient. Belangrijkste motief: hierdoor wordt eerder een gelijk speelveld bereikt.

In de week voor de werkconferentie, hebben wij als 'aanjagers' van dit agendapunt een bijeenkomst voor experts georganiseerd. Doel van deze bijeenkomst was om te onderzoeken hoe en op welke wijze binnen bestaande wet- en regelgeving het verschil in risico's tussen zelfstandigen en werknemers kan worden verkleind. Bij deze expertmeeting waren o.a. experts op het gebied van arbeidsrecht, sociaal verzekeringsrecht en belastingrecht aanwezig, alsmede een afvaardiging namen het UWV. Uitkomst van de expertmeeting was dat de toepassing van de zogenaamde 'Artiestenregeling' kan worden uitgebreid. Een andere mogelijkheid is het regelen van de positie van de opdrachtnemer (de zzp'er) binnen de cao. De wet biedt hiertoe – sinds 1927! – mogelijkheden. Dit zal nader door de aanjagers worden uitgewerkt. Met name de laatste optie verdient volgens Evert Verhulp (lid van de Regiegroep en kroonlid binnen de SER) nadere uitwerking.

Oproep aan de regiegroep en de werkgevers

Ik ben als aanjager betrokken bij het denken over dit agendapunt en zo mogelijk in beweging krijgen van personen om inderdaad straks te kunnen zeggen: 'Het verschil in risico is verkleind'. Allerlei personen, instellingen en wat dies meer zij, hebben hier een mening en visie over. Dat is mooi! Als ik vervolgens als onderhandelaar bij de verschillende cao-tafels aanschuif dan is 'fair pay', gelet op de zeer geringe verbetering van de salarissen, een vrijwel niet te nemen hindernis.

Kan het anders? Ik denk dat het kan. De minister hecht eraan dat er via een sociale dialoog (tussen werkgevers en werknemersorganisaties) de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden in de sector verbeteren. Het woord 'proeftuinen' is herhaaldelijk gevallen. In zo'n proeftuin kan ruimte zijn voor experimenten onder goedkeuring van dezelfde minister. Ik roep de (leden van de) regiegroep op om de regie te nemen in dit omvangrijke dossier en bijvoorbeeld de kwestie rond minimumtarieven uit te laten werken door sociale partners in een van de cao's. Zo is er binnen de sector Klassiek al een geruime tijd levende wens om voor 'zelfstandigen' te komen tot tariefafspraken. En kennelijk – zo lees ik de laatste publicatie van de ACM – leeft een dergelijk idee ook bij hen. Kortom, om Jan Schaefer te parafraseren: 'Van geklets, kan je niet eten!' Laten we overgaan tot daden!

De favoriete compositie van...

Leo van der Plas, tenor, docent zang CODARTS, lid ledenraad Kunstenbond

Alban Berg

'Ik kies het vioolconcert van Alban Berg, een stuk van een halfuur in twee delen, met als ondertitel *Dem Andenken eines Engels*. Een van zijn bekendste instrumentale stukken, uit 1935, geschreven in de twaalftoonstechniek. Het fascineert mij omdat Berg erin slaagde om verschillende techniekvormen vanuit de dodecafonie te combineren, vanuit een gecompliceerd schema opgebouwd, gebruikmakend van diverse citaten. Ondanks die ingewikkelde techniek lukte het hem prachtige lyriek toe te voegen waardoor het mij werkelijk weet te raken. Ik heb zelf viool gestudeerd, maar kon aanvankelijk niet zoveel met dat stuk. Ik vond het te complex en ben het pas later gaan waarderen. Iets in zijn muziek roept bepaalde emoties op die ik niet kan verklaren. Wellicht komt dat ook door zijn expressionistische opera *Wozzeck* (gebaseerd op het drama van Georg Büchner) uit 1921, die in de fantastische enscenering van Willy Decker bij DNO in 1994 een diepe indruk op mij maakte. Een mooi voorbeeld van een groteske vorm van theater en muziek, gecomponeerd vanuit een duidelijk concept. Opera kan snel afstand creëren, maar Berg introduceerde eenzame personages die leven in een maatschappij die hen niet begrijpt, iets wat nog zeer actueel is. Een krachtige combinatie van toneel, taal en muziek.

Hoe vaker ik naar zijn vioolconcert luister, hoe meer elementen ik ontdek. De muziek roept ongrijpbare beelden bij mij op, tegelijkertijd lijk ik het interbellum beter te begrijpen zonder dat ik dat concreet kan uitleggen. Bij bepaalde delen zie ik film noir-achtige beelden voor me. Ik ga er altijd echt voor zitten, in een makkelijke stoel, met een goede cappuccino erbij. Een uitstekende geluidsinstallatie is daarbij onontbeerlijk. Dan hoor ik zoveel details in de kleurrijke en gedetailleerde orkestratie. Een paar jaar geleden kwam ik het concert weer eens tegen in mijn platencollectie. Vanaf het begin heb ik gebiologeerd zitten luisteren, het knalde keihard binnen: wauw, geweldig! Kippenvel, ik was ontroerd. Sommige vertolkingen zijn té lyrisch, té mooi, maar de uitvoering van Itzhak Perlman met het Boston Symphony Orchestra onder leiding van Seiji Osawa, uit de jaren tachtig, vind ik indrukwekkend. Perlman speelt geheel in dienst van de noten, is in staat om vele kleuren te vinden met zijn spel maar schroomt niet om te fluisteren, de rand van de klank en intonatie te zoeken. Hij speelt de laatste noot alsof het een zucht betreft van een laatste uitademing alvorens te sterven. Berg droeg het stuk op aan de jong overleden Manon Gropius en schreef het kort voor zijn eigen dood op 50-jarige leeftijd. Het wordt als Berg's instrumentale requiem beschouwd.

Het gaat altijd om de kracht van muziek, hoe je je daarin kunt uitdrukken. Met dat idee werk ik ook aan mijn zangpartijen voor een concert, opera, muziektheater of oratorium. Ik luister veel naar instrumentaal werk, daarin komt de essentie vaak beter tot zijn recht. Ik kom dan bij de oorsprong van de taal en klank van muziek uit en dat neem ik weer mee naar het zingen en musiceren. Hoe ouder ik word, hoe meer stijlen ik ontdek waarin fantastische muziek is gecomponeerd en uitgevoerd. Ik vind het een voorrecht om mij daarin te verdiepen en mij, telkens opnieuw, door muziek aan te laten raken.'

Jimmy Tigges

Producer rakenDra Smit geeft voorlichting over muziekproducties. Dus over zaken als opnametechniek, de betrokken rechten, contractvormen, exploitatie etc. Leden van de Ntb/vakgroep Muziek en de VCTN kunnen hem op maandag en dinsdag benaderen met al hun vragen op dit gebied. Veel van de gestelde vragen komen steeds weer terug.

Eerste Hulp Bij Opnamen

Waar moet ik op letten in een nieuwe deal als het gaat om het territorium?

In iedere muziekexploitatie-overeenkomst staat een artikel dat het territorium omschrijft waarin de overeenkomst van kracht is. Dat kan zijn Nederland, de Benelux, de Duitstalige gebieden, Noord-Amerika, Azië of het gehele universum.

Over het algemeen zal iedere contractpartij proberen de exclusieve rechten te krijgen voor een zo groot mogelijk gebied. In de meeste contracten die je krijgt aangeboden zal daarom de wereld of het universum als territorium vermeld staan. Ga daar niet zo maar mee akkoord. Bij uitgave-, artiesten-, licentie- en distributiecontracten, maar ook in overeenkomsten met management- en boekingsbureaus, is het verstandiger het territorium te beperken tot het gebied waar de andere contractpartij actief én succesvol is.
Als de andere partij daar niet mee akkoord gaat, kun je in het contract laten opnemen dat de andere partij een bepaalde tijd krijgt (drie maanden of een half jaar bijvoorbeeld) om in een door jou aan te wijzen gebied met de exploitatie van je muziek te beginnen. Doen ze dat niet binnen de gestelde periode of lukt het niet, dan krijg je automatisch het exploitatierecht voor dat territorium terug. Je kunt dan zelf bijvoorbeeld licenties afgeven in dat gebied.

Je kunt, afhankelijk van je onderhandelingspositie natuurlijk, ook verder gaan en een concrete resultaatsverplichting opnemen, binnen een bepaalde termijn voor elk gebied apart. Stel dat je een licentiecontract hebt voor bijvoorbeeld Noord-Amerika en West-Europa. De exploitatie loopt in Europa als een tierelier, maar in Amerika gebeurt er binnen de afgesproken tijd, ondanks inspanningen van het label, niets of weinig. Omdat de exploitatie in Amerika binnen de bepaalde termijn niet aan die resultaatsverplichting voldoet, komen de rechten automatisch weer bij jou te liggen. In landen als Engeland, Finland en Frankrijk is dit al gebruikelijk in muziekuitgavecontracten.

Let in dit verband op clausules waarin de andere contractpartij ook meedeelt in de opbrengsten van (sub)licenties of optredens die je zélf direct hebt afgesloten, buiten het contracts-territorium en zonder bemiddeling van de contractpartij. In de meeste aangeboden contracten is dit namelijk standaard en vaak op fifty-fifty-basis. Als een licentienemer, manager of boeker echter geen enkele inspanning doet, is er ook geen reden om ze mee te laten delen in de opbrengsten.

Labels en uitgevers komen tegenwoordig met het argument dat streaming niet meer beperkt is door grenzen en dat daarom een wereldwijde deal gerechtvaardigd zou zijn. Maar je muziek wereldwijd beschikbaar stellen kun je zelf ook wel. Dat is het punt niet. Waar het om gaat is dat de betreffende labels en uitgevers de muziek ook in die gebieden actief gaan exploiteren, of dat laten doen door een partij die daar letterlijk thuis in is. Hetzelfde geldt voor deals met managers en boekers. Een resultaatsverplichting is daarbij tegenwoordig steeds makkelijker te controleren via de informatie die je bijvoorbeeld bij Spotify via je artiestenprofiel kunt krijgen. Deze info is wereldwijd en daarbij een goede monitor voor de geboekte resultaten.

DUTCH DJ FOUNDATION

Gewijzigde belastingmoraal

BAF…285 miljard euro!
Dat waren de inkomsten van de rijksoverheid in 2018. Grotendeels afkomstig uit belastingen. Daartegenover staat 277 miljard aan uitgaven.
We geven dus 8 miljard minder uit dan er binnenkomt. Een geruststellende gedachte ook wel. Die 285 miljard wordt door ons allen betaald. Ingezetenen van Nederland, particulieren en ondernemers. Nederland hanteert hierbij het 'draagkrachtprincipe'. Met andere woorden: zij die veel verdienen, betalen ook meer belasting. Een algemeen gedragen principe.

Als het gaat om de Nederlandse dj, dan ontstaat bij de gemiddelde Nederlander vaak het beeld van een superrijke jongere, die zich verplaatst in een privéjet en die miljoenen euro's te besteden heeft.
Vaak wordt dit beeld gevoed door de media die zich gretig storten op het uitgavenpatroon van een enkeling uit de DJ Mag top 100.
Echt, neem van mij aan dat 99,9 % van alle Nederlandse dj's geen privéjet heeft noch miljoenen euro's te besteden.

Grootverdieners, of ze nu afkomstig zijn uit het zakelijke circuit, de topsport of de muziek, hebben alle (financiële) mogelijkheden om onderzoek te doen naar fiscaal aantrekkelijke manieren om zo min mogelijk belasting te betalen. Mede door onze forse belastingdruk, is dit iets wat als een onderdeel van de menselijke natuur kan worden beschouwd. Echter, de compliance en de belastingmoraal veranderen wel in de tijd.

De belastingdienst doet jaarlijks onderzoek naar de belastingmoraal onder de belastingplichtigen.
Aan de respondenten is ook gevraagd welk persoonlijk gevoel men heeft bij belasting betalen. Er zijn anno 2018 dan drie soorten gevoel: bijna de helft (48%) heeft het gevoel *dat men iets bijdraagt*, circa een derde (34%) *staat iets af* en 18% heeft het gevoel dat ze *iets wordt afgenomen*.
Ook hier is het weer de manier waarop je er tegenaan kijkt.
Naast de groep mensen die vindt dat ze met belasting betalen iets bijdraagt, staat een even grote groep die vindt dat ze iets moet afstaan of zelfs iets wordt afgenomen. Degenen die in de laatste groep zitten, hebben een sterkere neiging om manieren te vinden om zo weinig mogelijk belasting te betalen.

Tot eind jaren negentig was belasting ontwijken met name onder particulieren een soort nationale sport. Op feesten en partijen werd in alle openheid en zonder gêne verteld over slinkse manieren om zo min mogelijk belasting te betalen. De belastingmoraal ging uit van de stelling dat we binnen de wet toch recht hadden op fiscaal de meest voordelige weg.
Echter, fraude was ook toen 'not done'.
Maar in de jaren na 2000 ontstond er meer en meer een morele verontwaardiging als multinationals als Amazon, Starbucks en Google met ingewikkelde, maar op zich legale, fiscale constructies belasting gingen ontwijken. Ook de onthullingen van de Panama Papers riepen boosheid op. Zelfs als betrokkenen ter verdediging aandroegen dat het ging om 'legale ontwijking'.
Daar zit ook het grote verschil tussen burgers die zo min mogelijk belasting willen betalen en belastingontwijkende multinationals en superrijken.
De gewone burgers van Nederland, u en ik, maken gebruik van wat ons land te bieden heeft, zoals scholen, ziekenhuizen, wegen, defensie, noem maar op. Wij dragen daar ook aan bij via belastingen en kiezen onze politici om die belastingen weer uit te geven aan publieke voorzieningen. De wederkerigheid tussen de burger en zijn staat maakt dat we een veilige en goed voorziene samenleving kunnen opbouwen. Binnen zo'n relatie is het oké als je de grenzen van de spelregels opzoekt.
Multinationals en superrijken 'wonen' overal en kunnen ook gemakkelijk van woonplaats wisselen of (delen van) hun vermogen elders stallen. Ze lijken hier alleen maar op bezoek te zijn. Ze maken gebruik van onze voorzieningen, maar betalen er niet voor. De noodzakelijke wederkerigheid ontbreekt. Ze spelen het spel namelijk volgens andere regels: volgens de regels van het belastingparadijs waar ze formeel 'inwoner' van zijn. Moreel wringt dit. En dat voelt toch anders dan de 'trucjes' uit de jaren negentig.

Hans Dobbenberg
voorzitter Dutch DJ Foundation

- ingezonden mededeling -

OVER ALLE GEVOLGEN VAN OVERBELASTING

MUZIEKENZORG.NL

Tarieven en salarissen

2019

Vanwege de vele vragen die wij van leden krijgen over de gebruikelijke tarieven in de sector doet de Ntb ieder jaar onderzoek onder zijn leden naar door hen gehanteerde tarieven. Op basis hiervan publiceert de Ntb elk jaar een tarievenlijst. Deze tarieven zijn gemiddelden en vertegenwoordigen dan ook geen voorschrift. Ook zijn zij niet in alle gevallen representatief. Alle tarieven zijn, tenzij anders vermeld, bruto per persoon en exclusief eventuele reis- en verblijfkosten en btw. Voor ieder vermeld bedrag geldt dat er géén afkoop van auteurs- en/of naburige rechten plaatsvindt.

DIRIGENTEN

A Amateur-a-capellakoren
B Amateuroratorium, -opera, -operette, -musicalverenigingen, afhankelijk van aantal koorleden:

- Tot 50: ad A € 4920 ad B € 7367
- Boven 50: € 6137 € 8599

Brutojaarbedragen bij een wekelijkse repetitie van 2 uur (excl. vastgestelde vakanties)

- Toeslag per concert € 727

Uurtarief dirigenten die als zelfstandige werken:

- Tot 50: ad A: € 75 ad B: € 111
- Boven 50: € 91 € 128

Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 911

Kinderkoren
onafhankelijk van het aantal koorleden: € 2339

- Toeslag per concert: € 411

Brutojaarbedragen bij een wekelijkse repetitie van 1 uur

- Uurtarief zelfstandige dirigenten: € 71
- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 515

– Amateurorkest, -harmonie, -fanfare, -brassband

- onafhankelijk van het aantal orkestleden: € 7367
- Toeslag per concert/concours: € 743

Brutojaarbedragen bij een wekelijkse repetitie van 2 uur (excl. vastgestelde vakanties)

- Uurtarief dirigenten die als zelfstandige werken: € 111
- Toeslag per concert voor zelfstandige dirigenten: € 931

REPETITOREN

– Amateur-a-capellakoren

- Tot 50 koorleden € 116
- Boven 50 leden € 149

Bruto per repetitie van max. 3 uur

– Amateuroratorium, -opera, -operette en -musicalverenigingen

- Tot 100 leden € 165
- Boven 100 leden € 228

Bruto per repetitie van max. 3 uur

– Kinderkoren
Onafhankelijk van aantal leden: € 79

SOLISTEN

- Per uitvoering incl. generale repetitie dag van uitvoering: € 892
- Toeslag per extra repetitie van max. 3 uur: € 232

REMPLAÇANTEN ORKESTEN

– (Nieuwe) CAO Ned. Orkesten en MCO

Bedrag per werkzaamheid van 3 uur incl. pauzes

- repetitie € 87,70
- concert € 135,60

– Koninklijk Concertgebouworkest

- repetitie € 105,23
- concert € 162,72

Per werkzaamheid wordt een vergoeding betaald van € 2,00 netto. Deze vergoeding heeft betrekking op instrumentenonderhoud, kleding en instrumentenverzekering.
Reiskostenvergoeding (bij concerten gerekend vanuit standplaats orkest): € 4,10 per reisuur.
In individuele gevallen is afwijking mogelijk ten gunste van de werknemer. Het loon is inclusief opbouw vakantieuren en vakantietoeslag. Als een werkzaamheid meer dan drie uur duurt, wordt de werkelijke tijd naar boven afgerond in kwartieren.
Zelfstandigentarieven: bovenstaand x 1,30

– Stichting Omroep Muziek (SOM) (vooralsnog)

Werkzaamheid van 3 uur tot max. 4,5 uur (incl. pauze)

- repetitie € 135,60
- concert € 155,72
- pianobegeleiding per uur € 42,67

Bovenstaande tarieven zijn inclusief vakantiedagen en vakantietoeslag.
Per werkzaamheid wordt een vergoeding betaald van € 1,85 netto. Deze vergoeding heeft betrekking op instrumentenonderhoud, kleding en instrumentenverzekering.
Voor leden van het KCO geldt een toeslag van 15% boven op de standaardtarieven.

REMPLAÇANTEN OPERA (VOCALISTEN)

- repetitie € 78,50
- generale repetities tot 4,5 uur € 117,50
- generale repetities langer dan 4,5 uur € 157
- voorgenerales t/m 4,5 uur € 131
- voorgenerales langer dan 4,5 uur € 157
- voorstelling basistarief tot en met 4,5 uur inclusief kap & grime € 131
- voorstelling 4,5 uur tot 6 uur inclusief kap & grime € 196,50
- voorstelling langer dan 6 uur inclusief kap & grime € 262,50

WEEKENGAGEMENTEN IN HORECA/ AMUSEMENTSBEDRIJVEN

- Vijf dagen per week bruto € 1053,67
- Zes dagen per week bruto € 1038,92

De maximale speeltijd (inclusief pauzes) per dag bedraagt 6 uur. Na elke 45 minuten is er 15 minuten pauze. Bij een optreden buiten de woonplaats van de musicus dient de werkgever de reis- en verblijfkosten te vergoeden.

DAGOPTREDENS JAZZMUSICI

- Dagoptreden € 250

(minimum gagebedrag overeenkomstig de door Sena Performers, Buma Cultuur en NORMA gehanteerde minimum-gages)

DAGOPTREDENS MUSICI KAMERMUZIEK

- Dagoptreden € 250

(minimum gagebedrag overeenkomstig de door Sena Performers, Buma Cultuur en NORMA gehanteerde minimum-gages)

DAGOPTREDENS MUSICI WERELD-MUZIEK, POP, ENTERTAINMENT

- Dagoptreden € 250

(minimum gagebedrag overeenkomstig de door Sena Performers, Buma Cultuur en NORMA gehanteerde minimum-gages)

OPERETTE, OPERA, MUSICAL (niet gesubsidieerde gezelschappen)

- Orkestmusici/zangers/dansers € 807,27

Bruto per vijfdaagse werkweek

- Orkestmusici/zangers/dansers € 973,21

Bruto per zesdaagse werkweek

FILMMUZIEK

- Opname filmmuziek € 102,50

Bruto per uur met een minimum van 3 uur en een maximale opnametijd gemiddeld per uur van 5 minuten.
Geen afkoopbedrag van auteurs-/naburige rechten.

CD-TARIEVEN STUDIO sessiemusici, vocalisten en producers

- per dagdeel, 4 uur inclusief 1 uur pauze) € 256,25

Geen afkoop van auteurs/naburige rechten.

TECHNICI

studio (per dag, 10 uur) € 450
live (per optreden) € 225

PRODUCERS

Royalty van 6% van de ppd-prijs van cd of dvd, 6% van de opbrengst per download.

COMPONISTEN

Informatie over componistentarieven is op aanvraag te verkrijgen bij het Ntb-secretariaat of te downloaden via www.ntb.nl.

PRIVÉDOCENTEN

Minimumtarief per uur: € 40

Voor adviezen m.b.t. tariefberekeningen / betalingsvoorwaarden / -vormen kunnen leden contact opnemen met de Ntb.

MUZIEKEDUCATIEPROJECTEN

- adviestarief per uur: € 50

Minimum aantal uren per project: 10.
Voorbereidingsuren t.b.v. project: 35% bovenop het totaalbedrag.
Reisuren t.b.v. het project: 50% van de reistijd voor woon-werkverkeer geldt als werktijd boven op het minimum van 10 uur.

MUZIEKKOPIISTEN RADIO EN TV

Deze zijn opvraagbaar bij het secretariaat van de Ntb

Belasting zijn vervelend, tijdrovend en duur. Herkenbaar?

Als afgestudeerde muzikanten liepen wij al snel tegen een probleem aan: het ondernemerschap en alles wat daarbij komt kijken. Enorm interessant, maar wat komt er veel op je af. We wilden graag een snelle oplossing!

Natuurlijk waren die oplossingen wel te vinden: een dure accountant, belastingadviseur of ingewikkelde boekhoudpakketten. Dat moest anders vonden wij en vanuit deze gedachte is EZ Boekhouding ontstaan. Wij bieden onder meer een softwarepakket aan met oog voor de creatieve sector.

Software (automatische) belastingaangiftes

Als jij facturen maakt, bonnetjes bewaart en deze invoert in ons systeem, dan kun je direct daarna al belastingaangiftes doen. Onze website rekent alles voor je door zodat jij altijd de juiste gegevens aan de belastingdienst aanlevert. Je kunt het echt kopiëren en plakken, het scherm ziet er zelfs hetzelfde uit. Het spreekwoordelijke kind kan de was doen.

Jaarrapportage

Krijg je belastingcontrole? Geen stress want met onze software heb je snel een overzicht in handen. Met slechts een druk op de knop genereert de software een pdf met alle relevante informatie voor de belastingdienst. Een van onze klanten kreeg bezoek van de belastingdienst en de belastinginspecteur was zeer tevreden over het jaaroverzicht dat hem werd voorgelegd. Dit allemaal omdat hij in een mum van tijd een pdf kon uitdraaien met alle relevante informatie voor de belastingdienst.

Europaproof

Heb je een factuur voor een workshop aan particulieren naar Duitsland gestuurd, een optreden gedaan in België of je eigen concert georganiseerd in Luxemburg? Onze website zet alles in de btw- én ICP-aangifte op de juiste plek en vertelt wat je moet doen. Zo heb je jouw eigen digitale boekhouder!

Wereldproof

Zoek je echt de grenzen op en speel je bijvoorbeeld in Azië, Amerika of andere continenten? Ook dan is onze website de rots in de branding omdat je hier niet je hoofd over hoeft te breken, dat doet onze software voor je. Waar je ook speelt, workshops geeft of componeert, alles komt op de juiste plaats in de aangifte terecht.

Diensten

De ervaring heeft ons geleerd dat sommige zzp'ers het fijn vinden om toch een professional in de arm te nemen. Dat kan bij ons natuurlijk ook, al zullen we toch altijd aansturen op zoveel mogelijk zelfstandigheid. Wij vinden het namelijk belangrijk dat iedere ondernemer zoveel mogelijk snapt van de juridische en belastingaspecten van zijn of haar eigen onderneming. Gebruik je onze software en wil je dat één van onze belastingadviseurs met je meekijkt? Dan kan dat al voor het gereduceerde tarief van € 79 excl. btw per inkomstenbelastingaangifte.

Aangiftes laten doen

Heb je de tijd niet? Of wil je gewoon iemand die alles voor je doet? Dat kan natuurlijk ook! Je kunt de belastingaangiftes door één van onze belastingadviseurs laten verzorgen. We werken met een vast tarief omdat we zelf ook niet van vervelende verrassingen houden (lees: te hoge rekeningen). Vanaf € 199 excl. btw doen wij inkomstenbelastingaangifte voor je en ontvang je een jaarrapport dat voldoet aan onze strenge kwaliteitseisen. Zo weet je zeker dat je goed zit!

Prijzen

Ntb-leden hebben voordeel! Alleen als Ntb-lid krijg je deze voordelige tarieven. Ook op onze software krijg je nog eens 20% korting. Zo betaal je voor het goedkoopste pakket slechts € 10,40 excl. btw per maand en voor het duurste pakket (inclusief belastingsupport) € 16 excl. btw per maand.

Bekijk alle mogelijkheden en voorwaarden voor jou als lid van de Ntb op: www.ezboekhouding.nl/NTB.

Jaap van Eggelen en Ruud Hoevenaar

EZ BOEKHOUDING
makkelijk online boekhouden

- ingezonden mededeling -

Schipper legal:

mr. Bjorn Schipper is een ervaren entertainment advocaat en oprichter van **SCHIPPER LEGAL.** in Amsterdam. Een intakegesprek van een half uur is gratis. Voor leden van de Ntb geldt een gereduceerd uurtarief van euro 150,= (exclusief btw en externe kosten). Voor procederen geldt een urenmaximum van 50 uur tegen het genoemde gereduceerde uurtarief. Het normale (basis)uurtarief is euro 200,= (exclusief btw en externe kosten) en geldt bij procedures vanaf 50 uur.

SCHIPPER LEGAL:

mr. Bjorn Schipper
Postbus 36424
1020 MK Amsterdam

m +31619610500
f +31208908580

e bjorn@schipperlegal.nl
w www.schipperlegal.nl
tw @bjornschipper

Geef een proefabonnement cadeau. Of vraag het als cadeau! Slechts € 15,50

25% KORTING OP DE LOSSE NUMMERPRIJS

Geef zo'n proefabonnement eens aan je bandleden cadeau!
Of probeer een van de bladen zelf eens uit.

Ga naar de sites van de bladen om je proefabonnement te bestellen

Musicmaker 3 edities	€ 15,50	www.musicmaker.nl/lees-musicmaker
Interface 3 edities	€ 15,50	www.interface./nl/lees-interface
Gitarist 3 edities	€ 15,50	www.gitarist.nl/lees-gitarist
Slagwerkkrant 3 edities	€ 15,50	www.slagwerkkrant.nl/lees-slagwerkkrant
De Bassist 2 edities	€ 11,90	www.debassist.nl/lees-de-bassist

Of bel 020 675 5308!
Het proefabonnement gaat in met het eerstvolgende nummer.

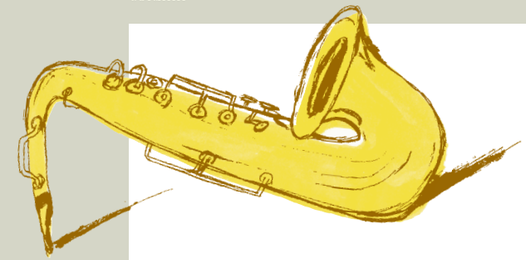

Een lange adem

Bart Wirtz

Vrouwen maken minder snel goede muziek, aldus dj Ronald Molendijk. Volgens hem zijn er daarom minder vrouwen werkzaam in de muziek. Bovendien zegt hij dat mannen zich over het algemeen meer senang voelen in een studioruimte, dat je een hele lange adem moet hebben om succesvol te zijn in de muziek en dat het vrouwen daar vaak aan ontbreekt. Zijn uitspraken zorgden voor aardig wat opschudding en felle reacties en ik begrijp dat heel goed.

Allereerst, en dit is volgens mij iets waarover we het wel eens kunnen zijn, heb ik me altijd verbaasd over het feit dat er in de pop-, jazz- en wereldmuziek weinig vrouwen actief zijn. De muziekscene, die over het algemeen bekend staat als progressief, blijft op dit gebied vooral achter als het gaat om instrumentalisten. Als een vrouw zich presenteert als musicus gaat men er eigenlijk direct al vanuit dat ze zingt. In de klassieke wereld lijkt de balans een stuk gezonder. In de meeste orkesten zijn vrouwen goed vertegenwoordigd, alhoewel de stoel van de dirigent toch vaker wordt ingenomen door een man.

Ik ben er van overtuigd dat dit niet komt omdat vrouwen minder goed kunnen musiceren, zoals de dj beweert. Als dit het geval zou zijn, zouden er dan ook minder vrouwen in de top van het bedrijfsleven zitten omdat ze minder goed kunnen besturen? Onzin.

It's a man's world. Zowel in het bedrijfsleven als de muziek. Vrouwen aan de top worden geacht om te werken als mannen. Een sterke vrouw wordt nog steeds gezien als een iemand die niet voor haar kinderen zorgt, veel overwerkt en net zo competitief is als haar mannelijke evenknie. Tegelijkertijd is het voor mannen vaak lastig om een stap terug te doen. Van een vrouw in de muziekindustrie wordt hetzelfde verwacht: lange dagen samen met Ronald in de studio, vechten en bikkelen en voldoen aan alle normen van deze mannenwereld. Ik weet niet hoelang mijn adem zou zijn als ik als enige vrouw 24 uur in een naar mannenzweet stinkende studioruimte zou moeten zitten, omringd door lege bierblikjes en platte kleedkamerpraat waar zelfs Donald Trump zijn vingers bij zou aflikken.

Bovendien ontstaat het verschil vaak al in de opvoeding. Het was heel lang vanzelfsprekend om jongens op voetbal, judo, drums of gitaar te doen en meisjes op ballet, viool en zangles. De laatste tijd is dat wel aan het veranderen. Het succes van de Oranjeleeuwinnen werkt aanstekelijk en het aantal aanmeldingen van meisjes bij voetbalclubs schiet omhoog. Ik denk tegelijkertijd dat er veel meisjes saxofoon zijn gaan spelen omdat Candy Dulfer hen inspireerde.

Kortom, ouders van Nederland: stimuleer uw kind, jongen of meisje, om muziek te maken. Laat ze bespelen wat ze willen, want ieder individueel geluid voegt iets toe aan het muzieklandschap en de eigen ontwikkeling. En misschien wordt uw dochter ooit een hele grote en mag ze zelfs wel iets opnemen met Ronald Molendijk. Met die lange adem komt het dan wel goed.

Bart Wirtz is saxofonist en bracht onlangs zijn vierde album *Beneath the Surface* uit. Hij presenteert samen met Rolf Delfos wekelijks het programma 'Dutch Jazz' op SublimeFM

Onder de leden

Erik Verwey

Jazzpianist Erik Verwey is zo'n beetje van alle markten thuis. De man met een master rechten op zak doet het liefst verschillende dingen. 'Dat verrijkt je.' Dit najaar komt zijn eerste album uit.

Wat doe je nu?
Vlak voordat Erik Verwey het podium opgaat, wrijft hij altijd flink over zijn onderarmen. Kracht zit immers niet in de vingers maar komt uit de spieren in de onderarm, zo leert de anatomie. 'Je moet ze echt even opwarmen,' zegt Verwey, die dit leerde van Glenn Gould, de meestervertolker van Bach. 'Je kunt je onderarmen trouwens ook in een bak met warm water leggen. Dat werkt ook goed.'
De oefening verraadt iets van een oorspronkelijke ambitie van Verwey: een studie geneeskunde doen en dokter of medisch specialist worden. Tot tweemaal toe werd hij uitgeloot, waarna hij besloot om carrière te maken in de muziek. Zijn tweede grote liefde, want Verwey zat al als 7-jarige achter de piano en maakte tijdens zijn middelbare schooltijd deel uit van diverse bandjes.
Dat de studie van het menselijk lichaam een beetje is blijven broeien, blijkt ook uit de scriptie die hij schreef voor zijn masterstudie aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Verwey onderzocht hoe je je techniek kan aanpassen om een dieper geluid uit de piano te halen. Daarvoor deed hij onder meer onderzoek naar de kracht in de vingers. Samen met zijn docent Peter Beets stelde hij vast dat de duim, wijsvinger en middelvinger het krachtigst zijn. Die moeten dus, kort door de bocht, de belangrijke noten aanslaan om een diepere sound uit de piano te halen. 'De scriptie beschrijft een methode om dat blessurevrij te oefenen, de zogenaamde Peter Beets Jazz Methode. Die methode is gemakkelijk te googlen. Ik heb er zelf veel baat bij gehad, je leert automatismen aan zodat je ook tijdens het improviseren een mooi, dieper geluid creëert.'
Erik Verwey lijkt een alleskunner die graag veel schoteltjes in de lucht houdt. De 32-jarige pianist rondde in 2016 een master Informatierecht af aan de Universiteit van Amsterdam, treedt op, produceert muziek, geeft les en zit in de Raad van Rechthebbenden van Stichting NORMA. Ook toerde hij – met een onderbreking van een jaar – vrijwel onafgebroken met cabaretière Louise Korthals door het land en speelde geregeld met cabaretier Ronald Snijders en Dolf Jansen. 'Ik schrijf liedjes, maak underscores en begeleid ze op de toetsen. Dat doe ik samen met Mark van Bruggen.' Daarnaast runt hij het bedrijf Yellowbloom, dat muziek maakt voor films, musea en commercials. 'Momenteel zijn we onder andere bezig met reclamemuziek voor een commercial van Tommy Hilfiger en maken we een lange soundscape voor een wetenschapsmuseum in Duitsland. Verder maken we muziek voor (korte) films, zoals BuutVrij en The Long Reach of Summer, beide geregisseerd door Feike Santbergen. Die zijn bekend in het filmcircuit en wat minder bij het grote publiek.'
Verwey houdt er ook een eigen trio op na, het zogeheten Erik Verwey Trio, met drummer Daniel van Dalen (bekend van Fuse) en bassist Kasper Kalf. 'Met het trio speel ik eigenlijk het hele jaar door, vaak met gastsolisten en in het schnabbelcircuit. Dat schnabbelen doe ik overigens ook solo, ik vind het heerlijk om in het café achter de piano te zitten.'
Met datzelfde trio wil Verwey dit najaar zijn eerste eigen album uitbrengen. Het idee hiervoor rijpte afgelopen zomer, toen hij een lange week alleen in Ierland was, in the middle of nowhere. Verwey, doorgaans een pietje precies, gooide alle associatieremmen los. 'Ik probeerde in plaats van eindeloos te puzzelen meteen op te schrijven wat me inviel, improviseerde zonder mezelf een beperking op te leggen. Ik liet het daarna een tijdje liggen en toen ik het afgelopen najaar bekeek, dacht ik: goh, best goed. Ik ben het nu aan het bijschaven, het is de bedoeling dat het album dit najaar uitkomt.'
Al deze verschillende bezigheden zijn voor Verwey belangrijk om zijn werk goed te kunnen doen. 'Ik vind het prettig dat er dynamiek zit in de week, dat je verschillende dingen doet, en niet alleen maar één ding. Het houdt je fris en verruimt je mogelijkheden. Zo raad ik iedere muzikant aan om eens wat te produceren. Qua techniek heb je niet veel nodig, met wat goedkope microfoontjes kan je tegenwoordig al een heel eind komen. Je leert er veel van, van dat urenlang prutsen aan soundjes. Het dwingt je breder te luisteren en dat is een verrijking van je muziekpraktijk.'

Wat heb je aan de Kunstenbond/Ntb gehad?
Verwey zit sinds twee jaar namens de Kunstenbond/Ntb in de Raad van Rechthebbenden van Stichting NORMA. Daar houdt hij zich onder andere bezig met de verdeling van de SoCu-gelden, een subsidiepotje om muzikanten en acteurs te ondersteunen. De grote vraag is nu: hoe kan dat geld het beste ten goede komen aan de uitvoerende kunstenaar? 'Om dat te onderzoeken hebben we onlangs een enquête gehouden onder de aangeslotenen. Ook zijn we bezig het reglement te herzien om dit Normafonds zo effectief mogelijk te benutten.'
Verwey is sinds 2011 lid van de Kunstenbond/Ntb. 'Ik sloot mij aan om de gebruikelijke redenen: een goedkope verzekering, in mijn geval voor mijn contrabas, auto en piano. In de jaren daarna heb ik veel profijt gehad van de juridische adviezen van de Ntb. Kun je nagaan hoe belangrijk dat is, want ik had al een bachelor rechten op zak en was bezig met mijn master. Het ging bijvoorbeeld om verschillen tussen klein en groot recht en je direct of indirect laten uitbetalen. Dat is specialistische kennis, dus ik was erg blij met deze adviezen.'

Jeroen Akkermans

foto: Minke Faber

Heb jij ‘m al? De Sena app!

Met de Sena app kun je via je smartphone of tablet naast je lopend saldo voor de komende betalingsronde ook eerdere betalingen inzien. Je kunt nieuw repertoire aanmelden en checken of er in de suggestielijst van ongeclaimd repertoire nog tracks van jou bij zitten. De app is gratis beschikbaar in de Apple en Google Play app stores. www.sena.nl/app

Sena

beschikbaar op de App Store

ontdek het op Google Play

Verzekeringen op maat

We vinden het belangrijk dat onze leden goed verzekerd zijn. Zeker onder zelfstandige artiesten schort het hier nog wel eens aan. Maar wat als er onverhoopt iets misgaat? Misschien breek je je hand en kun je een tijdje niet spelen, of gaat je kostbare instrument stuk. Speciaal aan onze leden mogen we van verschillende verzekeringsmaatschappijen korting aanbieden. Jouw persoonlijke situatie is altijd uniek, het is belangrijk om jezelf goed te oriënteren op wat het beste bij jou past.

Centraal Beheer

Arbeidsongeschiktheidsverzekering bij Centraal Beheer

Arbeidsongeschiktheid kan iedereen overkomen, maar veel zzp’ers zijn hier niet voor verzekerd. Ook zzp’ers hebben echter zo’n vangnet nodig, voor als het op een dag niet meer gaat. Daarom zijn wij blij dat we kunnen meedelen dat onze leden via Centraal Beheer een voordelige arbeidsongeschiktheidsverzekering kunnen afsluiten. Een polis wordt op maat gemaakt. Meer informatie vind je op de website van de Kunstenbond/Ntb. Je kunt ook mailen naar aov@centraalbeheer voor meer informatie. Vermeld in het onderwerp dat je lid bent van Kunstenbond/Ntb.

PNOzorg
Zorg van & voor creatief Nederland

PNO-zorgverzekering

Je kunt als lid van de Kunstenbond/Ntb kiezen voor de voordelige zorgverzekering van PNOZorg. Op de basisverzekering krijg je 8 procent korting, de aanvullende verzekering is voor Kunstenbond/Ntb-leden 13 procent voordeliger. Heb je vragen? Je kunt bellen met PNOZorg: 030 639 62 62.

Ntb-pakket bij Van der Roest

Je verdiepen in de risico’s die je loopt als zelfstandig ondernemer is absoluut een must. Een vergissing of fout is snel gemaakt en kan zeer grote financiële gevolgen hebben. Stel je eens voor dat je je kostbare instrument laat vallen tijdens een optreden, of dat er iemand struikelt over de bedrading van je apparatuur.
Als zelfstandig ondernemer heb je vaak te maken met een hoge werkdruk, maar wij raden je toch aan om eens even stil te staan bij de risico’s van je vak.
Speciaal voor de leden die het druk hebben als ondernemer, heeft de Ntb een verzekeringspakket waarin gemak en eenvoud kenmerkend zijn. Voor je instrumenten en apparatuur kun je de Ntb-instrumentenverzekering afsluiten. Je hoeft slechts een opgave te doen van de instrumenten die je wilt verzekeren en het is geregeld. Ze zijn daarna overal verzekerd, ook bij optredens in het buitenland. Uitgezonderd is alleen diefstal uit een auto. Een auto is relatief eenvoudig open te breken, daarom is het onbeheerd achterlaten van spullen in een auto niet verstandig. Verzekeraars keren in deze gevallen meestal niet of heel beperkt uit.
Heb je een instrumentenverzekering, dan is het van groot belang om je verzekering actueel te houden. Koop of verkoop je instrumenten, meld dit dan direct, liefst per mail via ntb@vdroest.nl. Alleen de instrumenten die je hebt opgegeven zijn verzekerd.
Voor gemak zorgt ook de Ntb-aansprakelijkheidsverzekering. Deze maakt geen onderscheid in welke hoedanigheid de schade wordt veroorzaakt. Naast de particuliere aansprakelijkheid dekt deze verzekering ook de zakelijke activiteiten tijdens bijvoorbeeld lesgeven of optredens.

Ook de doorlopende reisverzekering die de Ntb biedt, kent geen onderscheid tussen particuliere en zakelijke reizen. Door de combinatie van particuliere en zakelijke risico’s op één polis voorkom je discussies in geval van schade. Op deze manier helpen wij de ondernemer met de drukbezette agenda. Uiteraard behoren ook de autoverzekering en de brandverzekering tot het Ntb-verzekeringspakket. Deze worden met forse korting aangeboden. Kijk maar eens op het ledengedeelte van de Ntb-website voor meer informatie, voor een premieberekening of voor het afsluiten van een Ntb-polis. Deze polissen bieden dekking in zowel particuliere als zakelijke omstandigheden. Uiteraard kunnen ook Ntb-leden die in loondienst werkzaam zijn profiteren van de voordelen die het Ntb-verzekeringspakket te bieden heeft. Raadpleeg hiervoor de ledenservice op www.ntb.nl, onderdeel Ntb-verzekeringen.
Voor meer informatie kan je ook contact opnemen via email: ntb@vdroest.nl

ADVIESGROEP VAN DER ROEST

Het Ntb-pakket:

Instrumentenverzekering
Aansprakelijkheidsverzekering
Aansprakelijkheidsverzekering-Combi
Doorlopende Reisverzekering
Inboedelverzekering
Uitvaartverzekering
Autoverzekering
Opstalverzekering
Zorgverzekering

Ntb Polis

Cao-remplaçanten

Om de stilstand rond de tarieven van de cao-remplaçanten te doorbreken, was het noodzakelijk dat de Kunstenbond en FNV Media & Cultuur in oktober 2018 de cao-remplaçanten per 1 januari 2019 opzegden. Inmiddels is er een nieuwe cao uitonderhandeld.

De reden om de bestaande cao op te zeggen was niet enkel dat de tarieven sinds 2009 ongewijzigd gebleven waren. Sinds het optreden van Halbe Zijlstra in de sector gaven de orkestwerkgevers te kennen dat er geen financiële ruimte zou zijn om de honoraria van de remplaçanten te verbeteren. Dat was niet langer acceptabel. De tekst van de brief waarin de cao is opgezegd, is te vinden op de website van de kunstenbond: https://www.kunstenbond.nl/actueel/209/bijna-een-nieuwe-cao-remplacanten

Onderhandelingen cao

Tot voor de kerstvakantie is er intensief met de werkgevers overlegd over onder andere nieuwe tarieven, maar dit leidde niet, zoals wij hoopten, tot een akkoord voor de kerst.

Als tussenresultaat bereikten wij wel dat de werkgevers akkoord gingen met het uit de cao schrappen van de automatische verlenging[1]. Over een belangrijk onderdeel in de cao (de vraag of de opbouw van vakantiedagen onderdeel moest zijn van het honorarium of niet) bleek geen overeenstemming te zijn. Dat maakte het noodzakelijk dat er ook in januari opnieuw intensief overleg moest worden gevoerd om te voorkomen dat er per 1 februari 2019 geen cao meer zou zijn.

Ja, mits…

Het resultaat van de ledenraadpleging in januari was dat de leden van de Kunstenbond slechts akkoord konden gaan ('ja, mits') als er rond de honorering duidelijkheid kwam over de toepassing van met name het nieuwe artikel 4. Het 'ja, mits' hield concreet in dat er in de cao een 'inlegvel' moest komen waarin cao-partijen een toelichting geven op artikel 4 van de cao. Die toelichting moet ervoor zorgen dat interpretatiegeschillen m.b.t. toepassing in de praktijk worden opgelost en zo mogelijk worden voorkomen. Op 29 januari 2018 stemden de werkgevers in met deze voorwaarde. Per 1 februari 2019 is er daardoor een nieuwe cao-remplaçanten met een looptijd tot maart 2020. Deze einddatum hangt samen met de start van de nieuwe Kunstenplanperiode.

1 En wij sloten dus een cao met een looptijd van 1 maand, te weten voor de periode 1 januari 2019 tot en met 31 januari 2019, om te zorgen dat wij onderhandelingsruimte behielden.

Wat is er bereikt in de nieuwe cao-remplaçanten?

De tarieven voor de repetities zijn met 7,5% verhoogd en de tarieven voor de concerten zijn met 2,5% verhoogd. De wachtdag bij ziekte is geschrapt. De clausule in de cao waarbij ongewijzigde voortzetting kon plaatshebben, is ingrijpend gewijzigd en noodzaakt partijen om in onderhandeling te gaan vóórdat de cao eindigt. Er wordt met de werkgevers op korte termijn gesproken over een gezamenlijk op te stellen actieplan om samen met de subsidiërende overheden in gesprek te gaan. Doel hiervan is een significante verbetering van de inkomenspositie en arbeidsvoorwaarden van de remplaçanten. Er komt een gezamenlijk traject met de werkgevers richting de minister van OCW.

Cao's orkesten

Cao Metropole Orkest

In de periode tot december 2018 is er met de directie van het Metropole Orkest onderhandeld over een aanpassing van onder andere de lonen in de cao. Op 21 december 2018 heeft de directie het navolgende (loon)aanbod aan de Kunstenbond en FNV Media & Cultuur doen toekomen:

1. **Een structurele verhoging van de lonen met 2%, met terugwerkende kracht per 1 januari 2018;**
2. **Een eenmalige uitkering van 0,5% van het jaarsalaris over 2018;**
3. **Een verhoging van de meerwerktarieven zoals die nu in de cao staan met 5%; deze verhoogde tarieven gelden dan voor meerwerk verricht in kalenderjaar 2019.**

Van belang voor de werknemers van het Metropole Orkest is de afspraak met de directie dat tijdens de lopende Kunstenplanperiode (tot en met 31 december 2020) de salarissen minimaal worden geïndexeerd conform de door het ministerie ter beschikking gestelde indexatie van het loongevoelige deel. Het zou feitelijk tot 'het nieuwe normaal' moeten gaan behoren dat werkgevers in de sector tenminste de door de minister van OCW toegekende loonbijstellingen aan de makers toekennen.
Evenzeer van belang is dat de directie van het Metropole Orkest met de vakbonden wil gaan samenwerken om het budget voor een 'symfonieorkest voor lichte muziek' in de komende Kunstenplanperiode naar minimaal 4,5 miljoen te tillen. De leden van zowel de Kunstenbond als FNV Media & Cultuur hebben medio januari 2019 met dit loonbod ingestemd.

Vernieuwing cao-Metropole

Al enige tijd wordt er door de Kunstenbond/Ntb en het Metropole Orkest (in een unieke samenwerking) gewerkt aan de volledige herredactie van de cao-Metropool Orkest. Naar verwachting zal deze medio maart 2019 gereed zijn en aan de cao-tafel besproken worden en, als er een akkoord is bereikt, aan de achterban worden voorgelegd.

Cao Som

Met de directie van de Stichting Omroep Muziek is herhaaldelijk gesproken over de achterblijvende loonontwikkeling bij het Radio Filharmonisch Orkest, het Groot Omroepkoor en de orkestorganisatie. De gesprekken lopen nog.

Procedure Raad van State

In eerdere uitgaven van *Muziekwereld* schreven wij over de door de Ntb aangespannen procedure tegen het ministerie van OCW. Deze procedure wordt nu voortgezet namens de Kunstenbond en is inmiddels in het stadium beland dat de Raad van State zich hierover gaat buigen. Kern van de zaak is de vraag of een vakorganisatie die betrokken is bij de totstandkoming van een sociaal plan vanwege een reorganisatie, en betrokken is bij het afsluiten van op de organisatie gerichte collectieve arbeidsvoorwaarden, als (direct) belanghebbende kan worden aangemerkt in het kader van het toekennen van subsidie door de minister van OCW. Kan kortom de vakbond in bezwaar gaan tegen dit soort besluiten?

Daar is immers aanleiding toe. Weliswaar is het zo dat het Metropole Orkest door zowel de minister van OCW als de gemeente Hilversum extra subsidie is toegekend. Maar het toekennen van die subsidie gaat over het kalenderjaar 2019 en 2020, en dus niet over de jaren 2017 en 2018.

Inmiddels is door de directie aan de werknemers van het Metropole Orkest aangeboden om een aanstelling vanwege het toekennen van die extra financiële middelen uit te breiden van ongeveer 30% naar circa 65%. Deze uitbreiding is niet structureel van aard, maar loopt gelijk met de periode waarover de extra financiële middelen zijn verstrekt, dus over de jaren 2019 en 2020.

Cao Nederlandse Orkesten

In juli 2018 zijn de voorstellen van de Kunstenbond/Ntb en FNV Media & Cultuur ter attentie gebracht van de werkgevers. Vanwege het tijdsintensieve traject van onderhandelen over de cao-remplaçanten, is het startpunt van het onderhandelen over de cao-orkesten verschoven naar eind januari 2019. Hierover meer in de volgende *Muziekwereld*.

tekst: Mark Gerrits

bouwman & veldhuijzen

Fiscale en administratieve dienstverleners, ook voor ZZP-ers

Zakelijke kracht en persoonlijke aandacht

Specialisten in artiestenzaken zoals:
· belastingaangiften
· jaarrekeningen
· fiscale advisering

Bezoek- en postadres:
Zielhorsterweg 57
3813 ZX Amersfoort
Tel.: 033-489 29 30
Fax: 033-445 02 20
info@bouwmanveldhuijzen.nl

Belastingspecial

De eerste editie van *Muziekwereld* bestaat – zoals gebruikelijk – voor een groot deel uit informatie over de verschillende belastingregelingen waarmee musici en artiesten te maken (kunnen) krijgen.

Je vindt informatie over o.a. de artiestenregeling, de aangifte inkomstenbelasting 2018, de vergoeding van beroepskosten in dienstbetrekking, de werkkostenregeling, de verschillende btw-regelingen en het bijhouden van uren voor de zelfstandigenaftrek (urencriterium).

Voor artiesten die als ondernemer werken en zelf winstaangifte willen doen, hebben wij als extra-service een uitgebreide handleiding aangifte inkomstenbelasting 2018 waarin de belangrijkste vragen van de winstaangifte worden behandeld. Ntb-leden kunnen deze handleiding via www.ntb.nl/ledenservice downloaden of opvragen bij het secretariaat.

Alle artikelen zijn geschreven op basis van de wetgeving en rechtspraak zoals deze op dit moment van toepassing zijn. Beide zijn aan veranderingen onderhevig. Afhankelijk van wanneer je de artikelen leest, is het daarom mogelijk dat bepaalde onderdelen inmiddels al weer verouderd zijn. De belastingregels en de toepassing ervan blijven altijd onderhevig aan de grillen van politici, beleidsmakers en inspecteurs.

Om alles zo toegankelijk mogelijk te maken hebben we voorrang gegeven aan de leesbaarheid boven de vaktechnisch correcte formulering van een aantal termen.

Als je meer wilt lezen dan we in deze artikelen kwijt kunnen over de belastingtechnische, juridische en financiële kanten van het artiest zijn, is er een (beperkt) aantal goede boeken verkrijgbaar. We noemen *Artiest en Fiscus* en *Artiest en Recht* (beide verschenen bij Kluwer).

De verschillende artikelen zijn door de auteurs met zorg opgesteld en door de redactie nauwkeurig gecontroleerd. Mochten er desondanks fouten in de teksten voorkomen dan kunnen auteurs en uitgevers niet aansprakelijk gesteld worden voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van de verstrekte informatie.

De artiestenregeling

In dit artikel hebben we het over de fiscale gevolgen van een optreden voor binnenlandse musici en artiesten die niet in vaste dienstbetrekking zijn. Dit verhaal betreft de loonbelasting en werknemersverzekeringen en is alleen van belang voor musici en artiesten die per optreden verloond (moeten) worden.

De artiestenregeling (loonbelasting)

Een aantal uitzonderingen daargelaten dienen vergoedingen die een artiest voor een optreden ontvangt altijd verloond te worden. Dit is de hoofdregel. Onder 'verlonen' verstaan we dat er loonheffing op de vergoeding ingehouden moeten worden en dat er premies werknemersverzekeringen over afgedragen moeten worden.

Het maakt daarbij niet uit wat voor soort opdrachtgever de vergoedingen uitbetaalt: een café, een theater, een buurthuis, een instelling, een bedrijf, enz. Het maakt ook niet uit hoe hoog de vergoeding is.

Het vervelende van de artiestenregeling is verder dat onder vergoedingen in principe ook kostenvergoedingen worden begrepen (zie echter ook later in dit artikel).

Er is een aantal uitzonderingen op de hoofdregel. Optredens in de privésfeer blijven volledig buiten de inhoudingen. Verder kan de artiestenregeling door zelfstandige artiesten opzij worden gezet door een schriftelijke overeenkomst waaruit blijkt dat de artiest dat wil (*opting-out*). Worden de artiesten ingehuurd via een tussenpersoon die in het bezit is van een *inhoudingsplichtigenverklaring*, dan wordt de inhoudingsplicht verschoven van de opdrachtgever naar deze tussenpersoon.

De hoofdregel wordt ook aangetast als de artiest een *kostenvergoedingsbeschikking* heeft of gebruik wordt gemaakt van één van de volgende regelingen: de *kleinevergoedingsregeling*, de *artiestenvrijwilligersregeling* of *de reis- en verblijfkostenregeling*.

We gaan deze uitzonderingen eens nader bekijken. Voor de regels voor zelfstandigen verwijzen we naar het kopje 'Zelfstandige artiesten' later in dit artikel.

De inhoudingsplichtigenverklaring

Hiermee wordt de opdrachtgever ontheven van de plicht om loonheffing en premies werknemersverzekeringen in te houden. De inhoudingsplichtige factureert (met btw) de uitkoopsom aan de opdrachtgever en zorgt voor verloning van de ingehuurde artiesten. De meeste boekingsbureaus en alle (goede) verloningsbureaus bijvoorbeeld hebben een inhoudingsplichtigenverklaring. Bij twijfel altijd naar vragen!

De kostenvergoedingsbeschikking

Met een kostenvergoedingsbeschikking kan bij de berekening van wat er ingehouden moet worden, rekening gehouden worden met een bepaald bedrag aan kosten die de artiest voor een optreden maakt. Voorwaarde voor toekenning is dat de kosten per dag ten minste € 163 bedragen.

Zo'n kostenvergoedingsbeschikking moet de artiest of de leider van een band/ensemble aanvragen vóór een optreden of een reeks van optredens. In de praktijk zal het erop neerkomen dat vooral artiesten die regelmatig optreden, vóór het begin van een nieuw kalenderjaar een beschikking aanvragen voor het hele jaar. Bij deze aanvraag moet duidelijk gemaakt worden hoeveel kosten de artiest normaal gesproken heeft en moet dat bedrag verdeeld worden over het geschatte aantal optredens. In de kostenvergoedingsbeschikking zal de inspecteur dan het toegestane bedrag aan algemene onkosten per optreden vermelden.

Een kopie van de beschikking moet bij de gageverklaring (zie verderop in dit artikel) gevoegd worden, zodat de opdrachtgever of de verloner weet dat met dat bedrag aan algemene onkosten rekening gehouden mag worden. Voor de goede orde: zonder kostenvergoedingsbeschikking (of kleinevergoedingsregeling) mag op de gageverklaring geen bedrag aan algemene onkosten opgevoerd worden!

Ook de inhoudingsplichtige/opdrachtgever kan een kostenvergoedingsbeschikking aanvragen. Vanzelfsprekend moet dit in overleg met de artiest of de leider van het gezelschap gebeuren en kan dit alleen voor optredens die zijn overeengekomen met de inhoudingsplichtige. Deze aanvraag moet binnen een maand na het optreden zijn ingediend.

Het formulier voor het aanvragen van een kostenvergoedingsbeschikking is te downloaden via de site van de belastingdienst.

De kleinevergoedingsregeling

Iedere artiest mag per optreden een bedrag van maximaal € 163 laten uitbetalen zonder dat hier premies of loonbelasting op ingehouden worden. Dit geldt ongeacht de hoogte van de werkelijke kosten. De artiest moet op de gageverklaring aangeven dat hij hiervan gebruik wil maken. Als de totaal afgesproken gage meer is dan deze € 163 moet de rest verloond worden.

Dit wil overigens niet zeggen dat de artiest in zijn aangifte inkomstenbelasting per optreden een vast bedrag van € 163 als kosten mag aftrekken. De ontvangen kostenvergoedingen moeten als inkomsten worden opgegeven, waarna de werkelijk gemaakte kosten mogen worden afgetrokken. Als de werkelijke kosten lager zijn dan de onbelast ontvangen vergoedingen op grond van de kleinevergoedingsregeling, betaalt de artiest alsnog belasting over het verschil. Het is dus geen wondermiddel om een zo groot mogelijk deel van de gages buiten de belasting te houden!

NB: De opdrachtgever/inhoudingsplichtige mag de kleinevergoedingsregeling niet op eigen initiatief toepassen.

De kleinevergoedingsregeling en een kostenvergoedingsbeschikking mogen niet tegelijk gebruikt worden.

De artiestenvrijwilligersregeling

De strekking van deze regeling is dat een (amateur)gezelschap met een inhoudingsplichtigenverklaring ervoor kan zorgen dat de opdrachtgever wordt ontheven van de inhoudingsplicht, waarna aan de leden van het gezelschap kleine bedragen onbelast uitbetaald mogen worden. Een kostenvergoedingsbeschikking is dan niet nodig. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- De leden van het gezelschap kunnen worden beschouwd als vrijwilligers; dit zal volgens de staatssecretaris 'naar de aard van hun werkzaamheden' moeten worden beoordeeld. Een belangrijk kenmerk van vrijwilligerswerk is immers, wederom volgens de staatssecretaris, dat de eventueel ontvangen vergoeding niet in verhouding staat tot de omvang en het tijdsbeslag van de verrichte werkzaamheden en het karakter heeft van een kostenvergoeding;
- De individuele leden van het gezelschap ontvangen een vergoeding (gage plus kostenvergoedingen) die niet meer bedraagt dan € 170 per maand waarin wordt opgetreden, gerepeteerd of overige werkzaamheden worden verricht én € 1.700 per jaar. Let op! Zowel per maand als per jaar moet de vergoeding beneden deze bedragen blijven. Het is dus niet mogelijk om bijvoorbeeld 7 maanden lang € 180 per maand te betalen.

De reis- en verblijfkostenregeling

Vergoedingen (of verstrekkingen als de opdrachtgever deze kosten rechtstreeks betaalt) van reis- en verblijfkosten blijven op verzoek van de artiest onbelast. Een uitzondering geldt voor de vergoeding van de kosten van eigen vervoer, zoals de kosten van het reizen met de eigen auto (deze vergoeding is in beginsel dus wel belast). Hiervoor kan wel een kostenvergoedingsbeschikking worden aangevraagd. De onbelaste vergoedingen of verstrekkingen hoeven niet op de gageverklaring te worden vermeld. Vergoedingen in natura (bijvoorbeeld consumpties of hotelovernachtingen) zullen bij artiesten door deze regeling niet snel meer belast zijn.

Nog wat andere belangrijke zaken

De gageverklaring

De gageverklaring is een formulier dat bij de belastingdienst verkrijgbaar is (ook te downloaden) en iedere keer gebruikt moet worden als artiesten ingehuurd worden. Het is ook toegestaan hiervoor een eigen formulier te gebruiken mits daarop alle gegevens worden vermeld die op het model van

Zelfstandige artiesten

Wij hebben in *Muziekwereld* regelmatig artikelen gepubliceerd over de regels die vanaf 1 mei 2016 van toepassing zijn (of juist niet). Het zou te ver voeren om die hier integraal te herhalen; daarom een korte samenvatting:

- De VAR is per 1 mei 2016 afgeschaft, daarvoor is de Wet DBA in de plaats gekomen;
- De werking van die wet is vervolgens steeds weer opgeschort;
- Het huidige kabinet werkt aan een nieuwe oplossing. Een van de onderdelen daarvan is een webmodule waar opdrachtgevers vragen moeten beantwoorden en een 'opdrachtgeversverklaring' kunnen verkrijgen als daaruit blijkt dat er geen sprake is van een dienstbetrekking. De verwachting is dat deze webmodule eind 2019 klaar is. Verder zijn er per 1 januari 2019 al extra regels verschenen waarmee beoordeeld kan worden of er sprake is van een gezagsverhouding;
- Zelfstandige artiesten kunnen nog steeds een factuur sturen;
- Om aan verloning op grond van de artiestenregeling te ontkomen, is het wel van belang dat je als zelfstandige artiest aan je opdrachtgever expliciet kenbaar maakt dat je niet wilt dat de artiestenregeling wordt toegepast. Dat kan in een contract, in een mail of in andere correspondentie, maar in ieder geval voordat de betaling plaatsvindt.

de belastingdienst worden gevraagd.

Een soloartiest hoeft alleen blad 1 van het formulier in te vullen.
Als een groep artiesten optreedt, moeten op blad 2 de gegevens van iedere artiest ingevuld worden: naam, adres, woonplaats, geboortedatum en BSN (Burgerservicenummer). Bovendien moet iedere artiest daar ook zijn handtekening plaatsen. De tweede bladzijde van het formulier kan ook gebruikt worden om een andere dan gelijke verdeling van de totale gage over de leden van het gezelschap kenbaar te maken.

Indien gebruik wordt gemaakt van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleinevergoedingsregeling, moet op de gageverklaring het bedrag aan onbelaste kostenvergoeding vermeld worden.

De gageverklaring moet ingevuld en ondertekend in het bezit zijn van de opdrachtgever voordat de gage wordt uitbetaald.

Opting-in

Artiesten hebben de mogelijkheid om – als ze in beginsel onder de artiestenregeling vallen – ervoor te kiezen (samen met de inhoudingsplichtige) om toch als 'gewone' werknemer aangemerkt te worden. Indien men dit doet, betekent dat onder andere het volgende:

- De inhoudingen vinden plaats volgens de regels voor gewone werknemers, zodat de witte tabel toegepast wordt en er rekening gehouden kan worden met de heffingskorting;
- Over het loon worden premies ZVW afgedragen;
- Binnen de regels die daarvoor gelden, mogen onbelaste kostenvergoedingen betaald worden;
- De artiest kan opgenomen worden in een pensioenregeling.

Onder omstandigheden kan dit voor bepaalde artiesten aantrekkelijk zijn. Men dient zich echter goed te realiseren dat daar voor artiest en opdrachtgever ook andere consequenties aan verbonden zijn:

- De artiest wordt voor de inkomstenbelasting als werknemer beschouwd, geniet dus inkomsten uit dienstbetrekking en kan daardoor zijn beroepskosten niet meer aftrekken (als er daarnaast ook inkomsten genoten zijn die onder de artiestenregeling vallen, kan eventueel een gedeelte van de beroepskosten afgetrokken worden);
- Al is het maar voor 1 optreden, er moet wel een *Model opgaaf gegevens voor de loonheffingen* ingevuld worden;
- Indien de betalingen per optreden plaatsvinden, moet de inhoudingsplichtige de zogenaamde dagtabel toepassen. Dit heeft gevolgen voor de verhouding netto – bruto – werkgeverslasten. € 300 netto op basis van de artiestenregeling kost een opdrachtgever € 507. Als de dagtabel toegepast moet worden stijgen de werkgeverslasten naar € 593. Als bijvoorbeeld € 300 bruto wordt afgesproken, houdt de artiest daar onder de artiestenregeling € 190 aan over; bij toepassing van de dagtabel is dat € 184 (dat is dus maar een gering verschil). NB: er is geen rekening gehouden met de loonheffingskorting.

Indien de betalingen per maand plaatsvinden, kan gewoon de 'normale' maandtabel toegepast worden.

Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we naar de genoemde artikelen die ook op de website van de Ntb na te lezen zijn.

Eloy Veldhuijzen, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 31 januari 2019.
Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Aangifte inkomstenbelasting 2018

Vóór 1 mei 2019 moeten weer de meeste aangiften voor de inkomstenbelasting 2018 worden ingeleverd. Het indienen van de aangifte kan vanaf 1 maart 2019. Wij geven een overzicht van de mogelijke fiscale aftrekposten voor musici en artiesten.

Artiesten die alleen in vaste dienstbetrekking zijn kunnen geen beroepskosten aftrekken (afgezien van de reisaftrek openbaar vervoer).

De volgende categorieën musici en artiesten kunnen hun beroepskosten over 2018 aftrekken:

- Degenen die in 2018 voor de loonbelasting onder de artiestenregeling vielen, met andere woorden: musici en artiesten van wie de losse optredens zijn verloond al dan niet met gebruikmaking van de kleinevergoedingsregeling of een kostenvergoedingsbeschikking;
- Degenen die bruto-inkomsten hebben genoten, bijvoorbeeld uit lesgeven, royalty's of auteursrechten, of uit optredens die niet verloond hoeven te worden, zoals bij bruiloften het geval is;
- Musici en artiesten die op factuurbasis hebben gewerkt.

De 'freelancer' (officieel: degene die resultaat uit overige werkzaamheden geniet) heeft in tegenstelling tot de artiest die winst uit onderneming geniet, geen wettelijke verplichting om een administratie bij te houden. Hij moet natuurlijk wel aan de hand van zijn facturen en bonnen kunnen aantonen welke inkomsten en aftrekposten hij heeft gehad. Deze moeten dus wel bewaard worden, net als de bankmutaties! Bij de aangifte zal hoe dan ook een gedegen berekening van de inkomsten en uitgaven gevoegd moeten worden. Met andere woorden: je kunt dan toch beter een goede administratie bijhouden.

De beroepskosten die je bij de betreffende vragen van de aangifte kunt opgeven, zijn de kosten die je hebt gemaakt om inkomsten uit arbeid (resultaat uit overige werkzaamheden) of winst uit onderneming te verwerven.

Bij het resultaat uit overige werkzaamheden kun je de opbrengsten en de aftrekbare kosten afzonderlijk invullen. Bij de winst uit onderneming moet je achtereenvolgens een kapitaalsvergelijking invullen (dit is de balans van de fiscale jaarrekening) en vervolgens alle gegevens van de fiscale winstberekening (dit is de bedrijfseconomische winstberekening gecorrigeerd met fiscale vermeerderingen en verminderingen). Uiteindelijk resulteert dit in de belastbare winst uit onderneming.

De criteria op grond waarvan een artiest of musicus resultaat uit overige werkzaamheden dan wel winst uit onderneming geniet, vallen in een paar zinnen niet uiteen te zetten. Dit is van verschillende omstandigheden afhankelijk. Laat je eigen situatie zo nodig deskundig beoordelen, het onderscheid kan fiscaal voordeel opleveren!

De aftrekposten

Werkkleding

Alle kosten van werkkleding, zoals smoking, rok, japon, smoking- en rokhemden, zwart en wit strikje, cumberband, zijn voor artiesten (en presentatoren) volledig aftrekbaar.
Ook alle kosten voor reparatie, wassen en stomen zijn aftrekbaar. In tegenstelling tot andere zelfstandigen zijn voor artiesten (en presentatoren) kosten van 'gewone' kleding ook aftrekbaar, mits deze zakelijk wordt gebruikt (en ook alleen voor dat deel). Je moet dat op de een of andere manier bijhouden en kunnen aantonen.

Sommige inspecties gaan daar anders mee om: het moet naar hun mening alleen kleding zijn die juist niet privé gedragen *kan* en *zal* worden. Dat is een discutabel standpunt, maar houd er maar rekening mee dat je hier vragen over kunt krijgen. In een recente uitspraak (over een artiest/danser) heeft de Rechtbank Noord-Holland dat standpunt impliciet bevestigd.

Instrumenten

-reparatie en onderhoud
Allereerst de gebruikelijke onderhoudskosten van het instrument zoals kleine en grote revisies. Daarnaast de kosten van snaren, rieten en dergelijke. Vergeet ook niet alle bijkomende kosten, zoals stokbeharingen, pianostemmer.

-toebehoren
De kosten van hoezen en foedralen kunnen worden afgetrokken. Net als bij het instrument geldt dat bijvoorbeeld dure vioolkisten (duurder dan € 450) over een aantal jaren (minimaal vijf) moeten worden afgeschreven.

-verzekeringspremie
De verzekeringspremie van de instrumenten is aftrekbaar.

-afschrijving
Afschrijven wordt gedaan op instrumenten/apparatuur met een aanschafwaarde boven de € 450. Met afschrijven wordt bedoeld de jaarlijkse waardedaling van het instrument/apparaat. De jaarlijkse afschrijving wordt

ten laste van het resultaat gebracht. Algemene afschrijvingstermijnen zijn niet te geven. Allereerst moet bepaald worden of een instrument in waarde daalt. Bij geen waardedaling, ook geen afschrijving. Stel een vleugel is gekocht voor € 20.000. Bij een gelijkblijvende waarde mag hier niet op afgeschreven worden. Als uit een taxatie of een verzekeringsrapport blijkt dat de waarde na 10 jaar bijvoorbeeld € 15.000 zal bedragen, dan mag gedurende 10 jaar (€ 20.000 minus € 15.000 = € 5.000 gedeeld door 10 jaar) € 500 per jaar aan afschrijving opgevoerd worden.

Fiscaal mag er maximaal 20% per jaar worden afgeschreven.

Ondernemers die recht hebben op startersaftrek mogen willekeurig afschrijven. Dit betekent dat ze mogen kiezen of ze het normale afschrijvingsregime aanhouden of een afwijkend percentage tussen 0 en 100 hanteren van de waarde minus de restwaarde.

Beeld- en geluidsapparatuur

(Afschrijving van) beeld- en geluidsapparatuur, mits noodzakelijk voor de beroepsuitoefening, is aftrekbaar.

Huur apparatuur

De huur van bijvoorbeeld geluidsapparatuur is een aftrekbare kostenpost.

Computers

Zakelijke computerapparatuur mag worden afgeschreven. Je bent echter gebonden aan de hiervoor genoemde afschrijving van maximaal 20% per jaar.

Cd's en video's

Kosten voor cd's en andere geluid- en beelddragers zijn aftrekbaar mits de uitgaven zakelijk zijn.

Muziekdiensten

Het is verdedigbaar dat voor een musicus kosten van bijvoorbeeld Spotify, Deezer en andere streaming-muziekdiensten aftrekbaar zijn. In de ogen van de belastingdienst zullen deze kosten echter als 'gemengde kosten' worden aangemerkt, omdat daar ook een privé-element in zit of in kan zitten. Als je daarmee rekening houdt, zal slechts een deel van de abonnementskosten aftrekbaar zijn.

Vakliteratuur

Alle kosten van aanschaf en abonnementen op vakbladen zijn aftrekbaar. Bij losse verkoop moet u deugdelijke bonnen vragen.

Concertbezoek

Kosten van bezoek aan concerten, opera- en balletvoorstellingen en dergelijke zijn, mits zakelijk, aftrekbaar. Het moet hierbij officieel wel gaan om kosten die je als artiest méér maakt dan 'gewone' concertbezoekers, omdat dat nu eenmaal bij je werk hoort.

Contributie vakbond

Deze is volledig aftrekbaar.

Studiekosten

Het gaat hier om kosten die je maakt voor lessen om je kennis op peil te houden. Dat geldt ook voor deelname aan concoursen en masterclasses. Kosten van congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen e.d. zijn (met inbegrip van de reis- en verblijfkosten) voor 80% aftrekbaar.

De studiekosten die je maakt voor het verwerven van nieuwe kennis kun je in de aangifte opvoeren bij de persoonsgebonden aftrek (scholingsuitgaven). Dit zijn geen zakelijke kosten.

Reiskosten

Per zakelijke kilometer (ook woon-werkverkeer en ongeacht wijze van vervoer) mag € 0,19 als kosten ten laste van de winst worden gebracht.

Daarnaast mag je dan geen andere kosten zoals parkeergeld opvoeren. Dergelijke kosten worden geacht te zijn inbegrepen in de € 0,19. Wanneer je als ondernemer met het openbaar vervoer reist, kun je uiteraard ook de werkelijke kosten hiervan opvoeren (in plaats van de € 0,19 per kilometer). Als je de auto 'op de zaak' hebt staan, mag je in beginsel alle autokosten aftrekken, waar dan in de regel een correctie voor privégebruik tegenover komt te staan.

Werkruimte in je woning

De kosten voor de werkruimte in de eigen woning of huurwoning zijn onder bepaalde voorwaarden aftrekbaar. Het is ingewikkelde materie met veel haken en ogen, we geven hieronder de hoofdlijnen weer:

Eigen woning

Om te bepalen of je in aanmerking komt voor aftrek van kosten van een werkruimte in de eigen woning, moet je aan de volgende voorwaarden voldoen:

De ruimte moet voldoen aan de zogenaamde zelfstandigheidseis. Dat wil zeggen dat de ruimte een eigen ingang en sanitair moet hebben en zo op zichzelf moet staan dat deze aan derden is te verhuren. Een kamer in je woning zal in het algemeen dus niet voldoen aan de eisen voor aftrek.

Als je werkruimte thuis voldoet aan de zelfstandigheidseis en als je bovendien over een soortgelijke werkruimte elders (bijvoorbeeld bij je opdrachtgever) beschikt, dan is aftrek van kosten voor je werkruimte thuis alleen mogelijk als je meer dan 70% van je totale inkomen uit arbeid in je werkruimte thuis verdient. Indien je elders geen soortgelijke werkruimte ter beschikking hebt en je dus bent aangewezen op je werkruimte thuis, dan kun je kosten aftrekken als je meer dan 70% van je inkomen uit arbeid in of vanuit deze werkkamer verdient. Bovendien moet je dan aan de voorwaarde voldoen dat je 30% van dat inkomen in de werkruimte thuis verdient.

Het lijkt erop dat de fiscus in het laatste geval bij musici accepteert dat 70% van de inkomsten verdiend moet zijn door 30% van de tijd (inkomen) in de werkkamer thuis door te brengen. Dit kan voorbereidingstijd of studietijd thuis zijn.

Bedrag van de aftrek

In het geval van een eigen woning mag een bepaald percentage van de WOZ-waarde van het gedeelte dat als werkruimte wordt gebruikt, worden afgetrokken. Dat percentage is gelijk aan het (gemiddelde) percentage van de vermogensrendementsheffing in box 3.

Dit heeft mogelijk wel bijkomende fiscale consequenties; laat je daarover goed voorlichten als dit voor jou van toepassing is. Daarnaast mogen bepaalde andere kosten die betrekking hebben op de werkruimte naar evenredigheid worden afgetrokken.

Huurwoning

Ook hiervoor geldt dat aan de zelfstandigheidseis en de verdieneisen voldaan moet worden (zie hierboven). Verder moet de werkruimte voor minimaal 10% voor de onderneming gebruikt worden.

Als kosten mag je als je aan de voorwaarden voldoet, een evenredig deel van de huur aftrekken en een deel van de huurderslasten (bijvoorbeeld kosten voor energie, binnenschilderwerk). Je moet daarbij wel rekening houden met eventueel ontvangen huurtoeslag.

Huurrecht zakelijk

Het is in bepaalde gevallen bij een huurwoning ook mogelijk het volledige

Beroepskosten in dienstbetrekking

Werk je in loondienst, dan is bij je werkgever de zogenaamde werkkostenregeling van toepassing. Binnen deze regeling kan een werkgever onbelast zaken aan je vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen.

1. Apparatuur (waaronder computers), gereedschap en instrumenten

Vergoedingen en verstrekkingen voor apparatuur, muziekinstrumenten en gereedschappen zijn gericht vrijgesteld, voor zover het zogenaamde noodzakelijkheidscriterium van toepassing is. Voor een nadere toelichting op het noodzakelijkheidscriterium verwijs ik naar een ander artikel in deze *Muziekwereld* aangaande de werkkostenregeling.

Een smartphone valt ook onder deze categorie.

2. Reiskostenvergoeding

Reiskosten voor woon-werkverkeer zijn ook gericht vrijgesteld. Het kan gaan om de werkelijke kosten van openbaar vervoer of om € 0,19 per kilometer. Daarbij maakt het niet uit of je deze kilometers met de auto rijdt of bijvoorbeeld fietst, loopt of gratis met iemand anders meerijdt. Ook een vergoeding voor overige zakelijke reiskosten zijn gericht vrijgesteld.

3. Contributie vakbond

De vergoeding van de contributie voor een vakbond valt in de zogenaamde vrije ruimte van de werkgever en kan dus onbelast vergoed worden.

4. Cursussen, vakliteratuur en dergelijke

De kosten voor cursussen, vakliteratuur, symposia, studiereizen die volledig zakelijk zijn, zijn gericht vrijgesteld.

5. Internet- en telefoonaansluitingen

Als de kosten worden vergoed door de werkgever, vallen deze in de zogenaamde vrije ruimte. Wanneer echter het zogenaamde noodzakelijkheidscriterium van toepassing is, dan is de vergoeding gericht vrijgesteld. Kijk hier dus goed naar samen met je werkgever.

6. Persoonlijke verzorging

Vergoedingen voor kosten van persoonlijke verzorging vallen in de vrije ruimte van de werkgever. In beginsel is het dus wel mogelijk, maar zal van de situatie van de werkgever afhangen of het ook gedaan zal worden.

7. Representatie en relatiegeschenken

Vergoedingen voor representatiekosten en relatiegeschenken zullen zeer waarschijnlijk aan te merken zijn als intermediaire kosten en kunnen dus vergoed worden.
Ook zaken die hierboven niet genoemd worden kunnen eventueel onbelast vergoed of verstrekt worden. Dit is afhankelijk van of je werkgever nog de mogelijkheid heeft om zaken in de zogenoemde vrije ruimte onder te brengen. Informeer bij je werkgever naar de mogelijkheden.
Mocht je werkgever geen gebruik maken van deze mogelijkheden en moet je de kosten zelf betalen, dan kun je deze helaas niet opvoeren als kosten in je aangifte inkomstenbelasting.

Sylvain Bouwman, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen.
Geactualiseerd op 28 januari 2019.
Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

huurrecht als zakelijk aan te merken en een correctie voor privégebruik in de jaarrekening te verwerken. Vraag je adviseur desgewenst of deze mogelijkheid op jouw situatie van toepassing is en voor jou voordeel kan bieden.

Verder staat er op de site van de belastingdienst een rekenhulp, waarmee je kunt bepalen welke aftrekmogelijkheid er voor jouw situatie is.

Telefoon en internet

De zakelijke gesprekskosten van een telefoon thuis (vaste lijn) kunnen (voor een evenredig deel) afgetrokken worden. Bij een all-in abonnement moet je op de een of andere manier zien te herleiden welk deel daarvan voor de kosten van gesprekken en voor internet zijn. Vervolgens moet je in alle redelijkheid vaststellen welk deel daarvan zakelijk is.

Bij een mobiel abonnement moet je zelf in alle redelijkheid bepalen voor welk deel je je telefoon zakelijk gebruikt.

Kantoorartikelen

De kosten die je beroepshalve moet maken voor kantoorartikelen, ook wel schrijfbenodigdheden genoemd, zoals agenda, papier, porti, hangmappen en dergelijke, zijn aftrekbaar.

Verhuis- en inrichtingskosten

Als het voor je werkzaamheden noodzakelijk was om te verhuizen dan kun je de verhuiskosten aftrekken (bij artiesten met veel verschillende opdrachtgevers zal daarvan niet zo snel sprake zijn). Hierbij zijn de kosten van het overbrengen van de inboedel volledig aftrekbaar. Wat betreft de overige verhuiskosten mag je, ongeacht de werkelijke uitgaven, € 7.750 aftrekken.

Advieskosten

De kosten van een belastingadviseur zijn slechts aftrekbaar voor zover ze zijn gemaakt voor werkzaamheden met betrekking tot je onderneming. De kosten van een aangifte inkomstenbelasting zijn niet aftrekbaar. Ook voor juridische kosten geldt dat alleen sprake is van aftrekbare kosten als ze zijn gemaakt in verband met ondernemingshandelingen.

Persoonlijke verzorging

De kosten van persoonlijke verzorging zijn voor musici en artiesten in beginsel aftrekbaar. Uiteraard dien je steeds eventuele privébesparingen in mindering te brengen. Voorbeeld: als je voor ieder optreden naar de kapper moet gaan, dien je hierop 9 kappersbehandelingen in mindering te brengen. Deze 9 kapperbeurten (eens in de 6 weken) worden namelijk door de belastingdienst als gebruikelijk beschouwd. Wat er behalve de kapper onder persoonlijke verzorging valt, is geheel afhankelijk van de aard van je werkzaamheden. Jij moet daar in ieder geval altijd het zakelijke karakter van kunnen aantonen.

Eten en drinken in verband met het werk

De kosten van zakelijke lunches, diners en consumpties (dus bijvoorbeeld rond een optreden) zijn in principe voor 80% aftrekbaar.

Promotiekosten

Alle kosten die je maakt om optredens te verkrijgen, zoals advertentiekosten en kosten van drukwerk of van promotiemateriaal, zijn aftrekbaar. Dat geldt ook voor de kosten van demo's en promotie-cd's.

Sollicitatiekosten

De kosten van 'sollicitaties', proefspelen, voorzingen, audities en dergelijke zijn aftrekbaar. De aftrekmogelijkheid geldt ook als deze niet succesvol zijn.

Rente

Betaalde rente heeft alleen betrekking op de beroepskosten, indien het een lening betreft voor de aanschaf van bijvoorbeeld een zakelijk instrument of indien je rente hebt moeten betalen op je zakelijke bankrekening.

Ontvangen vergoedingen

Denk er aan om ontvangen kostenvergoedingen (op grond van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleinevergoedingsregeling) in mindering op je aftrekbare kosten te brengen! Overigens is de vergoeding als het goed is al verwerkt in de jaaropgaaf. De vergoeding hoort als brutoloon opgenomen te zijn. Controleer dit eventueel bij de opdrachtgevers om te voorkomen dat je de vergoeding dubbel aangeeft.

Ingehouden loonheffing

De loonheffing die op inkomsten uit losse verloonde optredens in 2018 is ingehouden, kun je vermelden onder het kopje 'loonheffing artiest' in het onderdeel waar ook de omzet en de kosten uit 'overige werkzaamheden' staan vermeld. In de winstaangifte vind je een aparte regel voor het aangeven van de 'in de winst begrepen loonheffing'.

Ondernemersfaciliteiten

Artiesten die winst uit onderneming genieten (dus niet resultaat uit overige werkzaamheden) en aan de daarvoor geldende criteria voldoen, kunnen naast de aftrek van beroepskosten ook gebruik maken van de zogenaamde ondernemersaftrek en andere ondernemersfaciliteiten.

Het belangrijkste onderdeel van de ondernemersaftrek is de zelfstandigenaftrek, waarvoor onder andere als criterium geldt dat je minimaal 1.225 uur per jaar aan je onderneming moet besteden. De aftrek bedraagt € 7.280 plus eventueel een startersaftrek van € 2.123 voor startende ondernemers. De zelfstandigenaftrek bedraagt niet meer dan het bedrag van de winst voor ondernemersaftrek. Voor starters geldt deze beperking niet.
Zie ook het artikel 'Hoe houd ik mijn uren bij?' in deze *Muziekwereld*.

Bij de ondernemersfaciliteiten kennen we verder ook de investeringsaftrek, de fiscale oudedagsreserve (FOR), de meewerkaftrek en de MKB-winstvrijstelling. De MKB-winstvrijstelling bedraagt in 2018 14% van de winst na aftrek van de ondernemersaftrekken. Ook ondernemers die niet aan het urencriterium voldoen hebben recht op de MKB-winstvrijstelling.

Eloy Veldhuijzen, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 28 januari 2019. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

De werkkostenregeling

De werkkostenregeling (Wkr) is in 2018 ongewijzigd van toepassing

Voor wie is de regeling van toepassing?

Iedere werkgever heeft met deze regeling te maken waardoor deze voor jou als werknemer in dienstbetrekking ook gevolgen heeft. De regeling wordt hier alleen globaal besproken omdat de situatie bij elke werkgever anders is, afhankelijk van de keuzes die de werkgever maakt. Dus als je meer over je specifieke situatie wilt weten, moet je dat vragen aan je werkgever. Het is geen regeling waar je zelf invloed op uit kunt oefenen.

Wat is het doel van de regeling?

De bedoeling van de regeling is het fiscale systeem eenvoudiger te maken. Enkele werkgevers maken inmiddels gebruik van de mogelijkheden die de Wkr biedt, maar velen zijn nog onbekend met de mogelijkheden. De werkgever mag in 2019 maximaal 1,2% van het totale loon (de vrije ruimte) van alle werknemers aan onbelaste vergoedingen besteden, het maakt niet uit waar de vergoeding voor wordt gegeven. Er wordt wel getoetst of de vergoeding gebruikelijk is. Bij vergoedingen en verstrekkingen tot € 2.400 per werknemer per jaar gaat de fiscus er vanuit dat het gebruikelijk is. Per uit te betalen vergoeding bepaalt de werkgever of hij de werknemer ervoor belast of kiest voor opname in de vrije ruimte van de Wkr. Als de werkgever het forfait van de regeling overschrijdt, moet hij zelf belasting over het meerdere betalen (80%).

Gerichte vrijstellingen

Niet alle vergoedingen worden meegeteld in de vrije ruimte. Bepaalde vergoedingen zijn gericht vrijgesteld en komen niet ten laste van de vrije ruimte. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om reis- en verblijfkosten, zakelijke maaltijden en kosten voor vakliteratuur (geen limitatieve opsomming).

Nihil waarderingen

Daarnaast zijn er nog vergoedingen die wel in de vrije ruimte vallen, maar die op nihil gewaardeerd mogen worden. Hierbij moet je denken aan consumpties en maaltijden (niet de vaste lunch!) op de werkplek. In de praktijk komt het er op neer dat deze vergoedingen en verstrekkingen onbelast mogen worden gegeven. Er zijn aan sommige vergoedingen nog nadere voorwaarden verbonden, maar in het kader van dit artikel voert het te ver om die allemaal te vermelden.

Intermediaire kosten

Dit zijn kosten die een werknemer maakt in opdracht en voor rekening van zijn werkgever. Een voorbeeld hiervan is dat een werknemer kosten maakt voor representatie of een relatiegeschenk, deze kosten declareert en vervolgens terugbetaald krijgt door de werkgever. Dit soort kosten valt niet in de vrije ruimte van de werkkostenregeling.

Alle vergoedingen en verstrekkingen die hierboven niet zijn uitgezonderd vallen binnen de nieuwe werkkostenregeling. Laat u voorlichten door uw werkgever over de keuzes die deze heeft gemaakt.

Noodzakelijkheidscriterium voor gereedschappen, computers en mobiele communicatiemiddelen

Wanneer medewerkers voor het uitoefenen van hun functie gereedschappen, computers of mobiele communicatiemiddelen nodig hebben, mogen deze verstrekt worden zonder dat ze ten laste van de vrije ruimte komen. In eerste instantie bepaalt de werkgever of iets noodzakelijk is. Uiteraard kan de belastingdienst een andere mening hierover hebben.

Belaste vergoedingen die buiten de werkkostenregeling vallen

Een aantal vergoedingen mag niet onbelast gegeven worden, maar valt buiten de werkkostenregeling omdat ze direct belast moeten worden bij de ontvangende werknemer. Het gaat om de bijtelling voor privégebruik van een auto van de zaak, de huurwaarde van een bedrijfswoning, de waarde van huisvesting buiten de woonplaats, rentevoordeel van een personeelslening, vergoeding van geldboetes en dergelijke.

Sylvain Bouwman, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen.
Geactualiseerd op 28 januari 2019.
Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Btw en de muziekpraktijk

De btw is vaak een lastig onderdeel van de administratie, en al helemaal als sprake is van grensoverschrijdende dienstverlening. Daarom volgt hier een overzicht van de gevolgen van diverse situaties voor de btw.

Binnenlandse optredens en repetities als uitvoerend artiest

Een optreden valt sinds 1 januari 2019 altijd onder het 9%-tarief (tot en met 2018 was dat 6%). Voor repetities geldt dat als die "samenhangen met en noodzakelijk zijn voor optredens" het 9%-tarief van toepassing is. Dat zou in bepaalde, specifieke situaties tot een discussie kunnen leiden, maar het is volgens ons te verdedigen dat iedere repetitie gericht is op een optreden (en daar dus mee samenhangt). Dat houdt dus in dat het 9%-tarief vrijwel altijd ook op repetities van toepassing is.

Optredens in het buitenland en/of voor een buitenlandse opdrachtgever

A. binnen de Europese Unie
B. buiten de Europese Unie

Ad. A. Optredens/opdrachtgevers binnen de Europese Unie

Bij optredens binnen de Europese Unie moet eerst worden vastgesteld welke btw van toepassing is. Daarbij zijn de volgende situaties te onderscheiden:

Afnemer/opdrachtgever is btw-ondernemer binnen de EU maar niet gevestigd in Nederland

Optredens voor opdrachtgevers die btw-ondernemer zijn, zijn belast waar de afnemer is gevestigd. Dus als de opdrachtgever in Duitsland is gevestigd, is de Duitse btw van toepassing, zelfs als het optreden in Nederland zou plaatsvinden. De btw-heffing wordt in zo'n geval verlegd naar de afnemer waardoor er geen Nederlandse btw is verschuldigd. Op de factuur breng je dan 0% btw in rekening en verder zet je het btw-nummer van de opdrachtgever erop met de vermelding 'btw verlegd' (of 'Umkehrung der Steuerschuldnerschaft', 'reverse charge' enz.).

Afnemer/opdrachtgever is particulier wonend binnen de EU

Wanneer sprake is van een particuliere opdrachtgever is de plaats bepalend waar de dienst wordt uitgevoerd. Dus als de opdrachtgever in dit geval in Duitsland woont en het optreden in Nederland plaatsvindt, is de Nederlandse wetgeving van toepassing. Als de afnemer in Duitsland woont en het optreden ook in Duitsland wordt gegeven, is de Duitse btw aan de orde. Deze btw-heffing kan niet worden verlegd.

Een particuliere opdrachtgever krijgt voor een optreden in Nederland Nederlandse btw in rekening gebracht en voor een optreden in een ander EU-land krijgt hij een factuur met buitenlandse btw van het desbetreffende land. Als dienstverlener moet je zelf zorgen voor een in dat land geldig btw-nummer en dien je ook in dat land aangifte te doen. In de praktijk zal dat alleen gedaan worden als er veel optredens in één land zijn.

Ad. B. Opdrachtgevers buiten de Europese Unie

Als een opdrachtgever buiten de Europese Unie is gevestigd, heb je niets te maken met btw-heffing. Het maakt niet uit of de opdrachtgever btw-ondernemer of particulier is.

Op de factuur hoeft helemaal geen btw vermeld te worden.

De btw-aangifte bij buitenlandse omzet

Bij vraag 3b van je btw-aangifte vermeld je de omzet waarvan de btw is verlegd. Omzet van buiten de EU hoef je niet in de btw-aangifte te vermelden.

De ICP-opgaaf

ICP betekent Intra Communautaire Prestaties, oftewel diensten binnen de Europese Unie. Als je facturen hebt verzonden waarbij je de btw hebt verlegd, moet je eenmaal per kwartaal een digitale opgaaf ICP indienen. Hierop vermeld je de gegevens van de btw-ondernemers waarnaar de btw is verlegd.

Verloonde binnenlandse optredens

Als een artiest niet expliciet heeft afgezien van toepassing van de artiestenregeling (bijvoorbeeld met een modelovereenkomst of een eigen verklaring), dienen de binnenlandse optredens te worden verloond volgens de artiestenregeling. Voor de btw wordt dit niet gezien als een vrijstelling maar als inkomsten buiten de btw. Deze hoeven dan ook niet op de btw-aangifte opgenomen te worden.

Btw-berekening

Btw over inkomsten moet worden afgedragen, betaalde btw mag onder bepaalde voorwaarden worden teruggevraagd (verrekend). Iemand die voor 100% belaste inkomsten heeft, mag alle betaalde btw verrekenen. Als sprake is van gemengde inkomsten, dus gedeeltelijk wel en gedeeltelijk niet belast voor de btw, mag slechts een deel van de betaalde btw worden teruggevraagd. De hoofdregel hierbij is dat de verhouding wordt uitgerekend tussen belaste en de totale inkomsten. In dezelfde verhouding mag de betaalde btw worden verrekend.

Rekenvoorbeeld		btw
Omzet uit optredens	€ 10.000 netto	€ 600
Omzet uit lesgeven >20	€ 5.000 netto	€ 1050
Omzet uit lesgeven <21	€ 8.750 netto	vrijgesteld
Betaalde btw		€ 800

Verhouding belast ten opzichte van totaal: 15.000/23.750 = 0,63.
Te verrekenen btw 0,63 x 800 = € 504.

Af te dragen:	€ 1.650
Te verrekenen:	€ 504
Te betalen:	€ 1.146

De niet verrekenbare btw bedraagt € 296. Dit zijn kosten voor de onderneming. In dit voorbeeld blijft het te betalen bedrag binnen de kleineondernemersregeling (zie uitleg hieronder) en hoeft niets afgedragen te worden.

Kleineondernemersregeling

Als de te betalen btw in een kalenderjaar niet meer is dan € 1.345, hoeft deze niet te worden afgedragen. Voor de inkomstenbelasting wordt dit bedrag dan als extra inkomsten meegerekend. Als het te betalen bedrag hoger is dan € 1.883 bestaat geen recht op een vermindering in het kader van de kleine ondernemersregeling. Tussen € 1.345 en € 1.883 is de vermindering 2,5 keer € 1.883 minus de verschuldigde btw.

Ondanks de verhoging van het lage btw-tarief van 6% naar 9% zijn deze bedragen in 2019 niet aangepast. Dat kan betekenen dat je in 2019 minder snel voor de kleineondernemersregeling in aanmerking komt.

Vanaf 2020 zal naar verwachting een andere kleineondernemersregeling van toepassing worden. Daarvoor geldt dan dat alleen naar de omzet gekeken wordt: bedraagt deze (naar verwachting) minder dan € 20.000, dan kun je ervoor in aanmerking komen. Je moet daar dan wel van tevoren een verzoek indienen. Voor 2020 moet dat dus ergens in 2019 gebeuren. We zullen daar in de loop van dit jaar op terug komen. Houd daarom de artikelen in *Muziekwereld* in de gaten!

Muzieklespraktijk

Over lesgelden dient 21% btw berekend te worden, behalve voor leerlingen die aan het begin van de cursus of het lesjaar nog geen 21 jaar zijn. Voor die laatste groep geldt een vrijstelling voor de btw. Belangrijk hierbij is dus dat de peildatum het begin van een cursusperiode is. Als een leerling in de loop van de cursus 21 jaar wordt, geldt de vrijstelling tot het einde van de lopende cursus.

LET OP: een veel gemaakte fout is dat de vrijgestelde omzet wordt aangegeven bij omzet 0%. Dit is niet correct. De vrijgestelde omzet hoeft in het geheel NIET in de aangifte omzetbelasting te worden opgenomen.

Erkende beroepsopleiding

Muzieklessen die gegeven worden via een wettelijk geregelde beroepsopleiding vallen onder de onderwijsvrijstelling. Ongeacht de leeftijd van de leerling is hier dus sprake van vrijgestelde omzet. Onder deze regeling vallen bijvoorbeeld de conservatoria. Omdat het conservatorium zelf onder de vrijstelling valt én een wettelijk geregelde beroepsopleiding is, mogen docenten ook van deze vrijstelling gebruik maken als ze aan het conservatorium factureren.

LET OP: bij lesgeven aan een niet wettelijk geregelde beroepsopleiding kan door de docent alleen vrijgesteld gefactureerd worden als deze is geregistreerd bij het CRKBO (Centraal Register Kort Beroepsonderwijs).

LET OP: vrijgestelde omzet lijkt leuk, maar dit betekent ook dat je minder btw op je kosten mag aftrekken. Dat wordt in principe naar verhouding berekend. Hoe meer vrijgestelde omzet, des te minder btw je mag aftrekken.

Componeren, arrangeren, scenarioschrijven

De werkzaamheden van een componist zijn vrijgesteld voor de btw. Ook het arrangeren valt onder de

componistenvrijstelling. Een scenarioschrijver valt onder de vrijstelling voor schrijvers. Bij het arrangeren en scenarioschrijven geldt wel de voorwaarde dat echt sprake is van het toevoegen van nieuw materiaal aan oorspronkelijke stukken. Er mag niet alleen gekopieerd worden. Soms is een arrangement of scenario onderdeel van een totale productie waarover wel btw is verschuldigd. In dat geval wordt de vrijstelling vervangen door het tarief van de hoofdproductie.

Dirigeren

De werkzaamheden van een dirigent vallen onder het 21%-tarief, behalve voor zover zij direct gerelateerd zijn aan een optreden. Het optreden zelf valt in elk geval onder het 9%-tarief, omdat het ook voor de dirigent als een optreden wordt gezien. In veel gevallen is verdedigbaar dat alle repetities naar een optreden toe werken en dus allemaal onder het 9%-tarief zouden kunnen vallen. Als een koor of orkest zelden optreedt, zal het voor de dirigent lastiger zijn om het 9%-tarief te verdedigen dan als bijvoorbeeld maandelijks wordt opgetreden.

Royalty's voor plaatverkopen

Als de ontvanger van royalty's deze meer dan incidenteel ontvangt en ook van meerdere partijen, dan wordt hij als zelfstandige gezien. Over de ontvangsten voor verkopen van cd's dient hij dan 21% btw af te dragen.
De artiest die niet aan de genoemde voorwaarden voldoet, kan de royalty's zonder btw ontvangen. Zelfstandigheid voor de btw op royalty's hoeft niet per se samen te gaan met zelfstandigheid voor optredens. Het is mogelijk dat iemand verloond wordt voor optredens en zelfstandig is voor de ontvangst van royalty's.

Auteursrechten voor componisten en schrijvers

De opbrengsten uit auteursrechten zijn voor componisten en schrijvers in principe vrijgesteld voor de btw. Deze vrijstelling is echter niet van toepassing als de rechten zijn overgedragen aan een rechtspersoon zoals een BV. De rechtspersoon moet 21% btw in rekening brengen. Als derden, bijvoorbeeld erfgenamen, auteursrechten ontvangen, zijn deze niet vrijgesteld omdat deze derde niet degene is die de vrijgestelde prestatie heeft geleverd. Ook hiervoor geldt dus het 21%-tarief.

Auteursrechten voor (muziek)uitgeverijen

Omdat uitgevers niet zelf de componist of schrijver zijn, geldt voor hen niet de bovengenoemde vrijstelling voor de btw. De ontvangsten van een uitgever moeten daarom in twee delen worden uitgesplitst: het deel dat ontvangen wordt namens de componist of schrijver mag onbelast worden ontvangen, over het uitgeversdeel moet 21% worden afgedragen.

Cd-verkoop, merchandising

Op de verkoop van cd's en andere merchandising is het hoge tarief (21%) van toepassing. Over exemplaren die als promotiemateriaal worden weggegeven hoeft echter geen btw te worden afgedragen. Vaak gebeurt de verkoop van cd's, T-shirts en dergelijke contant bij concerten. Het is belangrijk hiervan een goede registratie bij te houden.

Elektronische diensten (bijvoorbeeld downloads van muziek)

Als je over een website beschikt waarvan mensen tegen betaling jouw muziek kunnen downloaden, dan moet je in beginsel btw betalen in de landen waar je afnemers wonen (als dat particulieren zijn). Nu is het natuurlijk praktisch vrijwel ondoenlijk en erg duur om in elk EU-land waar muziek wordt gedownload je te registreren en periodiek btw-aangifte te doen. Om dit op te lossen is de 'Mini One Stop Shop-regeling' (MOSS-regeling) ingevoerd. Dit houdt in dat je via één EU-lidstaat (Nederland) de btw-aangiften kunt doen en de btw voor die andere landen kunt betalen. Dat gebeurt via het beveiligde gedeelte van de website van de belastingdienst. De belastingdienst stuurt dat vervolgens door naar de betreffende lidstaten. Om gebruik te kunnen maken van de MOSS-regeling moet je je registreren. Laat je adviseren of kijk op de website van de belastingdienst voor meer informatie.

Als de omzet die je met deze diensten in andere EU-landen in een kalenderjaar én in het kalenderjaar ervóór genereert niet meer dan € 10.000 bedraagt, dan moet je over deze omzet vanaf 1 januari 2019 btw aangeven en afdragen in Nederland.

Je kunt er desondanks voor kiezen om toch de btw in de andere EU-landen af te dragen, door je daar te registreren of door gebruik te maken van de MOSS-regeling.

Bijkomende kosten

Ondergeschikte kosten die via een factuur worden doorberekend aan een opdrachtgever volgen het btw-regime van de hoofdprestatie. Dit wil zeggen dat over bijvoorbeeld reiskosten die gemaakt zijn voor een optreden en tegelijk daarmee gefactureerd worden, 9% btw moet worden afgedragen.

Eloy Veldhuijzen, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 29 januari 2019.
Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

Zelfstandigen- en startersaftrek: (Hoe) houd ik mijn uren bij?

Eén van de meest voorkomende discussies met de belastingdienst in onze adviespraktijk, gaat over het wel of niet van toepassing zijn van het urencriterium voor de zelfstandigenaftrek. Zo'n discussie gaat vaak om veel geld, waardoor de gemoederen soms hoog kunnen oplopen. Waar hebben we het over?

De ondernemersaftrek (o.a. zelfstandigenaftrek)

Als zelfstandige (artiest of musicus) kun je voor de inkomstenbelasting in aanmerking komen voor de ondernemersaftrek. Die bestaat uit:
- de zelfstandigenaftrek;
- de startersaftrek;
- de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk
- de meewerkaftrek;
- de stakingsaftrek.

Het woordje 'aftrek' suggereert dat hier geld te verdienen is, en dat is ook zo. Ik bespreek in dit artikel alleen de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek en die bedragen respectievelijk € 7.280 en € 2.123 (2017). Als je voor beide aftrekposten in aanmerking komt, kan je dat tussen de € 3.400 en € 4.800 aan inkomstenbelasting per jaar besparen.

De zelfstandigenaftrek bedraagt overigens nooit meer dan het bedrag van de winst vóór ondernemersaftrek. Voor starters geldt deze beperking niet.

De startersaftrek kun je de eerste drie jaren van je ondernemerschap krijgen[1] (bovenop de gewone zelfstandigenaftrek). Na die drie jaar heb je alleen nog recht op de gewone zelfstandigenaftrek.

Voor de volledigheid noem ik ook nog de *MKB-winstvrijstelling*. Hiervoor hoef je echter niet aan het urencriterium te voldoen. Het is voldoende dat je als ondernemer voor de inkomstenbelasting wordt aangemerkt. De MKB-winstvrijstelling is ook een vrij stevige aftrekpost. Deze bedraagt namelijk 14% van de winst (na zelfstandigenaftrek). Dat kan dus aardig oplopen.

Voor de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek moet je dus wel voldoen aan het urencriterium.

Het urencriterium

Dit houdt in dat je *aantoonbaar* per jaar minimaal 1225 uur aan je onderneming moet hebben besteed, om voor de zelfstandigenaftrek en de startersaftrek in aanmerking te komen. 1225 uur op jaarbasis, betekent ongeveer 25 uur per week (als je rekening houdt met vier weken vakantie). Zowel de directe uren (uitvoerend werk) als indirecte uren (administratie, acquisitie, vergaderingen, reistijd, studeren enz.) tellen mee.

Als je in de loop van het jaar gestart bent, moet je nog steeds aan die 1225 uur voldoen, het wordt dus niet tijdsevenredig omgerekend. Bij arbeidsongeschiktheid geldt overigens een verlaagd criterium, namelijk 800 uur. Als je je werk als ondernemer tijdelijk onderbroken hebt in verband met zwangerschap, dan tellen de niet-gewerkte uren over in totaal 16 weken toch mee als gewerkte uren.

Naast die 1225 uur moet je ook meer dan 50% van je totale arbeidstijd aan je onderneming besteden. Als je naast je onderneming bijvoorbeeld een vaste baan hebt van 28 uur per week, moet je dus meer dan 28 uur aan je onderneming besteden. Deze regel geldt niet voor starters.

Het aantonen van de uren

Het woord 'aantoonbaar' is de bron van veel discussies. Moet je dat bij de

1 Formeel: als je de afgelopen vijf jaar niet elk jaar ondernemer voor de inkomstenbelasting bent geweest en je de zelfstandigenaftrek in de afgelopen vijf jaar maximaal 2 keer hebt gebruikt.

aangifte inkomstenbelasting al aantonen? Wanneer toon je dat dan aan en hoe toon je dat aan?

Je hoeft dat alleen aan te tonen als er door de belastingdienst om gevraagd wordt. Dat kan bijvoorbeeld door middel van een vragenbrief zijn, of bij een belastingcontrole. De computers van de belastingdienst worden vaak 'getriggerd' door de combinatie van een lage omzet en het toepassen van de zelfstandigenaftrek en sturen dan een vragenbrief de deur uit. Een lage omzet suggereert dat er minder tijd aan de onderneming is besteed, zo is de gedachte.

Het aantonen zal in principe moeten gebeuren door het laten zien van een urenverantwoording. Dat kan bijvoorbeeld een overzicht in Excel of Word zijn van je gewerkte (directe én indirecte) uren in een bepaald jaar, bij voorkeur zo gedetailleerd mogelijk. Dat kan per week zijn of per dag. Alleen het overhandigen van je agenda is dus beslist niet voldoende, maar deze kan (en moet!) wel dienen als onderbouwing van je urenverantwoording.

Nu is het lastige dat als de belastingdienst je vandaag vraagt om met een urenverantwoording over bijvoorbeeld 2016 of 2017 te komen (dat kan dus echt gebeuren!) en je in dat jaar niets hebt bijgehouden, je moet gaan reconstrueren. Je weet dan echt niet meer hoeveel tijd je in week x van dat jaar aan je administratie hebt besteed, aan het rondbellen om een optreden te regelen of aan studeren. Je vult dan dus in je urenverantwoording geschatte of gemiddelde tijden in voor dat soort werkzaamheden. Daar ontstaat dan vaak de discussie met de belastingdienst. Men vindt een urenverantwoording die achteraf is opgesteld en waarbij wordt gewerkt met geschatte of gemiddelde uren (die vaak ook nog iedere dag of week gelijk zijn) 'niet controleerbaar' (lees: niet betrouwbaar, je hebt dat bij elkaar verzonnen).

Dat soort urenoverzichten worden door de belastingdienst dan ook regelmatig afgeschoten. De consequentie is dan dat je de zelfstandigenaftrek (en eventueel startersaftrek) van dat jaar, of zelfs van een aantal jaren, kwijt bent. Dat dat enorm veel geld kan kosten, hoef ik niet uit te leggen.

Persoonlijk vind ik dat achteraf opgestelde urenspecificaties te vaak ten onrechte worden afgekeurd.

Het kan daarbij overigens zeker helpen als je in een eventuele bezwaarprocedure verzoekt om 'gehoord' te worden. Dat houdt in dat je op gesprek mag gaan bij de belastingdienst om bijvoorbeeld uit te leggen hoe je werkweek eruit ziet (neem een adviseur mee!). Alle mogelijke bewijsmiddelen zijn daarbij geoorloofd. Denk aan foto's, opnames, social media, getuigenverklaringen, rapporten, enz.

Advies

Dat zal, na wat ik hierboven heb opgemerkt, niet als een verrassing komen: houd in de loop van het jaar al zoveel mogelijk je uren bij. Doe dit minimaal één keer per week, maar bij voorkeur vaker. Zeker als je starter bent, sta je niet erg sterk als je dat niet doet. Ook voor de ervaren ondernemer die al jaren meedraait geldt echter nog steeds dat je je uren moet kunnen aantonen. Houd er rekening mee, dat daar zeker naar gevraagd kan worden als het wat minder goed gaat en de omzet terugloopt.

Directe uren en indirecte uren

Behalve over het aantal uren, ontstaan ook vaak discussies over de samenstelling van die uren als er naar verhouding veel indirecte uren op de urenverantwoording staan. Dat zijn dus alle uren die niet bestaan uit 'echte' werkuren, zoals optreden, lesgeven e.d. Bijvoorbeeld de tijd die je aan je administratie besteedt, reistijd, overleg, acquisitie, maar ook de studie- en repetitie-uren. Menig medewerker van de belastingdienst kan zich in eerste instantie niet voorstellen dat een musicus zo ontzettend veel tijd moet besteden aan het op peil houden van zijn/haar speelvaardigheid of aan het instuderen van een muziekstuk. Het overhandigen van onderzoeksrapporten van bijvoorbeeld de Ntb over hoe het leven van een musicus eruit ziet, wil dan nog wel eens helpen.

In het algemeen geldt dat hoe meer indirecte uren er zijn ten opzichte van de directe uren, des te lastiger het wordt om de inspecteur te overtuigen. Hoe onterecht dat ook kan zijn!

Je staat dan veel sterker als je (ook) je indirecte uren in het jaar zelf nauwkeurig hebt bijgehouden.

Welke inkomsten?

Vorig jaar hebben we gezien dat de belastingdienst bij een Ntb-lid niet accepteerde dat de uren die besteed waren aan optredens waarvan de inkomsten waren verloond (volgens de artiestenregeling) mee tellen voor het urencriterium. Als je voor de inkomstenbelasting als ondernemer wordt aangemerkt, kunnen je inkomsten uit diverse soorten bestaan: gefactureerde omzet voor een optreden of repetitie, inkomsten uit lesgeven, maar ook uit inkomsten die verloond zijn. Dat laatste zal bij musici en artiesten in het algemeen op grond van de artiestenregeling gebeurd zijn, waardoor die inkomsten ook meegenomen kunnen worden in de winst uit onderneming en de werkzaamheden dus ook meetellen voor het urencriterium. Laat je daarover niets wijs maken en neem bij discussies over dit onderwerp gerust contact op!

Overigens is het zo dat inkomsten die niet op grond van de artiestenregeling verloond zijn, maar volgens de regels die voor 'gewone' werknemers gelden, veel lastiger in de winst uit onderneming opgenomen kunnen worden. Volgens de rechtspraak (en de belastingdienst) kan dat alleen als die inkomsten ondergeschikt zijn aan de overige inkomsten die je als ondernemer hebt gegenereerd. 'Ondergeschikt' houdt dan in: minder dan 10%, waarbij zowel gekeken wordt naar tijd als naar geld.

Eloy Veldhuijzen, Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen. Geactualiseerd op 29 januari 2019. Aan dit artikel kunnen geen rechten ontleend worden.

- ingezonden mededelingen -

Heeft U speelproblemen, vermoeidheidsklachten of pijn?

Dispokinesis = het vrij kunnen beschikken over houding en beweging. Ontwikkeld door een musicus voor musici.

Meer informatie:
Dianne Bolte, Dispokinesispraktijk:
tel. 026 445 34 84
Zie ook: www.dispokinesis.nl

- ingezonden mededeling -

Wat heb je aan de Ntb?

- Juridische check contracten.
- Rechtsbijstand bij problemen met opdrachtgevers, inning achterstallige gages en weigering uitkeringen.
- Goedkoopste instrumentenverzekering met (wereld)dekking bij optredens.
- Begeleiding en advies over: de rechtsvorm die het beste bij je bedrijf past, belastingen en ouderdomspensioen.
- Zakelijke kennis van en netwerk binnen de muziek- en podiumwereld.
- Goedkope factureringsservice en loonadministratie optredens via artiestenverloningen.nl.
- Advies op maat over opbouw (muziek)carrière of lespraktijk, aanvragen van subsidies, maken van geluidsopnamen/cd's.